Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

6 КАСТРЫЧНІКА 2022 г. ЧАЦВЕР № 196 (29818)

ШТО ЧАКАЕ ЛІТОЎЦАЎ

4

АСАБЛІВАСЦІ ПЕРАХОДНАГА ЎЗРОСТУ

Сямейная плошча

ЦЫТАТА ДНЯ

Аляксей БЯГУН, начальнік Дэпартамента па грамадзянстве і міграцыі МУС:

«Грамадзяне Украіны па-ранейшаму актыўна прыбываюць у нашу рэспубліку. Пытанні падтрымкі тых, хто знаходзіцца ў цяжкай сітуацыі, з нядаўняга часу рэгламентуе Указ Прэзідэнта № 326. Кіруючыся ім, праваахоўнікі ў паскораным парадку разгледзелі больш за 3 тысячы хадайніцтваў аб выдачы дазволу на часовае пражыванне і больш за 1,7 тысячы — на пастаяннае. Акрамя таго, больш за 1,8 тысячы ўкраінцаў звярнуліся па прадастаўленне статусу бежанца або дадатковай абароны. Зараз рыхтуецца да запуску анлайн-платформа, дзе будзе апублікаваны пералік арганізацый, што прадастаўляюць дапамогу людзям, якія прыбываюць з суседняй дзяржавы. Старт праекта запланаваны на лістапад».

ЛІСТАПАД ПРЫХОДЗІЦЬ У КАСТРЫЧНІКУ

Фота БелТА.

Восень у Гомельскім палацава-паркавым ансамблі.

КАРОТКА

• Адбылася тэлефонная размова Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі з Прэзідэнтам Таджыкістана Эмамалі Рахмонам. Кіраўнік беларускай дзяржавы цёпла павіншаваў свайго калегу з юбілеем. Кіраўнікі краін зверылі гадзіннікі па асноўных пытаннях двухбаковых адносін.

• **«Сям'я. Адзінства. Вернасць». Пакроўскі фестываль пройдзе 8—16 кастрычніка ў Мінску.**

• Міжнародная асацыяцыя бокса адмяніла адхіленне беларускіх атлетаў.

ISSN 1990 — 763X

БЕРАЖЫЦЕ БАЦЬКОЎ

Як пажылым пазбегнуць непрыемнасцяў?

Пажылыя людзі па-ранейшаму застаюцца найбольш уразлівай катэгорыяй насельніцтва, якая патрабуе павышанай увагі з боку прадстаўнікоў іншых сацыяльных груп грамадства. Супрацоўнікі Міністэрства па надзвычайных сітуацыях заўсёды трымаюць пенсіянераў у полі зроку — асабліва адзінокіх або тых, хто пражывае адзін і з розных прычын не можа разлічваць на дапамогу блізкіх. З улікам узроставых асаблівасцяў пажылыя людзі не заўсёды могуць паклапаціцца аб сваёй бяспецы. Невыпадкова дадзенае пытанне бяруць на сябе ратавальнікі, падключаючы моладзь.

СТАР. 3

На слыху

БЕСПІЛОТНЫ І ЭЛЕКТРЫЧНЫ ТРАНСПАРТ: ШТО ПРАПАНУЮЦЬ БЕЛАРУСКІЯ ВУЧОНЫЯ

Аб'яднаны інстытут машынабудавання Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі сёлета святкуе 65-годдзе. Ён працуе ў рэчышчы сусветных трэндаў, і вынікі яго работы запатрабаваныя ў беларускай прамысловасці. Яго дзейнасць — навукова забеспячэнне, арганізацыя і каардынацыя работ па стварэнні экспартна арыентаванай аўтатрактарнай і камбайнавай тэхнікі, якая абсталявана шматузроўневымі інтэграванымі электроннымі сістэмамі адаптыўнага кіравання. Гэта таксама работа над новымі кампазіцыйнымі, палімернымі, металічнымі, нана- і мікраструктураванымі матэрыяламі. Нядаўна з'явіўся зусім новы напрамак дзейнасці — беспілотны і электрычны транспарт. Што тут новага, якіх навінак чакаць у дадзенай сферы? Аб гэтым журналістам расказалі генеральны дырэктар Інстытута Сяргей ПАДДУБКА і начальнік навукова-інжынірынгавага цэнтра «Электрамеханічныя і гібрыдныя сілавыя ўстаноўкі мабільных машын» інстытута Аляксандр БЯЛЕВІЧ.

СТАР. 13

НЕ БОЛЬШ ЗА ДЗЕСЯЦЬ ПАКОЯЎ, НЕ МЕНШ ЯК ДЗВЕ ПАСЛУГІ

Што мяняецца ў сферы аграэкатурызму

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў Указ № 351 «Аб развіцці аграэкатурызму». Дакумент накіраваны на ўдасканаленне рэгулявання дзейнасці ў сферы аграэкатурызму, павышэнне якасці паслуг, выключэнне магчымасці весці гасцінічны або рэстаранны бізнес пад выглядам аграэкасядзіб, абарону правоў грамадзян, якія пражываюць у суседстве з імі. Аб гэтым паведамілі ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Указам удакладнены патрабаванні да аб'ектаў аграэкатурызму. У прыватнасці, гэта датычыцца колькасці жылых пакояў для аграэкатурыстаў, іх павінна быць не больш за дзесяць. Ёсць таксама ўдакладненні па вядзенні асабістай падсобнай гаспадаркі і колькасці аказваемых у комплексе відаў паслуг — не менш як дзве.

Пералік паслуг дапоўнены правядзеннем майстар-класаў, накіраваных на азнаямленне навед-вальнікаў з рамёствамі і нацыянальнымі традыцыямі рэгіёна.

Устаноўлена адказнасць уладальнікаў аграэкасядзіб за парушэнне (у тым ліку з боку наведвальнікаў) грамадскага парадку або спакою грамадзян, невыкананне заканадаўства ў сферы санітарна-эпідэмічнага дабрабыту насельніцтва, прыродаахоўных, проціпажарных патрабаванняў.

Уведзены абмежаванні па правядзенні прэзентацый, юбілеяў, банкетаў, іншых мерапрыемстваў у непасрэднай блізкасці ад суседніх жылых дамоў.

Устаноўлена неабходнасць атрымання ў райвыканкамах дазволу на вядзенне дзейнасці ў сферы аграэкатурызму. Дзеючыя аграэкасядзібы павінны атрымаць такі дазвол да 1 ліпеня 2023 года.

Па выніках нарады Прэзідэнта з кіраўніцтвам Савета Міністраў 9 верасня 2022 года ў мэтах стварэння дадатковых умоў для развіцця аграэкатурызму ў глыбінцы аблвыканкамы надзелены правам вызначаць пералікі населеных пунктаў, на тэрыторыі якіх размяшчэнне аграэкасядзіб не дапускаецца. Разам з тым прадугледжана магчымасць прадаўжэння работы існуючых аграэкасядзіб на такіх тэрыторыях пры ўмове выканання іншых патрабаванняў указа.

Парламенцкі дзённік

ТАКАЯ ВАЖНАЯ ЗВАРОТНАЯ СУВЯЗЬ

Наталля КАЧАНАВА правяла прыём грамадзян у Салігорску

Члены Савета Рэспублікі 5 кастрычніка правялі адзіны прыём грамадзян у гарадах Мінскай вобласці. У гэты дзень парламентарыі наведалі ўсе раёны сталічнага рэгіёна, выслухалі запыты і прапановы. Сустрэча са Старшынёй Савета Рэспублікі Наталляй Качанавай адбылася ў Салігорску. Кожнае з разгледжаных пытанняў узята на кантроль і абавязкова будзе вырашана. Без увагі не застаўся ні адзін зварот.

Фота БелТА

— Традыцыйна мы праводзім асабістыя сустрэчы з грамадзянамі штомесяц. Сёння мае калегі, члены Савета Рэспублікі працуюць у розных раёнах Мінскай вобласці, каб сустрэцца з людзьмі і выслухаць іх праблемы. Некаторыя з пытанняў, якія мы пачулі ад грамадзян, трэба ўрэгуляваць на заканадаўчым узроўні. Для нас вельмі важная зваротная сувязь. Працуючы над тым ці іншым нарматыўна-прававым актам мы, канешне, выкарыстоўваем інфармацыю, якая паступае ад людзей на месцах: наколькі эфектыўная тая ці іншая норма, якая дзейнічае ў законе, — адзначыла Наталля Качанава.

Грамадзян, якія прыйшлі на прыём, цікавілі пытанні ЖКГ, устаноўкі і абслугоўвання пад'ёмнікаў для людзей з інваліднасцю, працаўладкавання. Наталля Качанава таксама выслухала скаргі грамадзян наконт медыцынскага абслугоўвання, транспартнага паведамлення і якасці дарог. Падчас сустрэчы Старшыня Савета Рэспублікі адзначыла, што пытанні сапраўды ёсць і іх дастаткова.

— Салігорск — даволі малады горад, і ў ім ёсць праблемы ў службе жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Мяркую, пытанні грамадзян па гэтай сферы вырашальныя. Некаторыя з іх адразу былі ўзяты на кантроль мясцовымі ўладамі. Ёсць пытанні, якія датычацца сістэмы аховы здароўя. Але адзначу, што ў горада вельмі моцная медыцынская база — работнікам неабходна звярнуць увагу на пытанні грамадзян. Некаторыя аспекты ўжо былі абмеркаваны з міністрам аховы здароўя, таму пытанні будуць вырашаны аператыўна, — адзначыла Старшыня Савета Рэспублікі.

Наталля Качанава таксама звярнула ўвагу на тое, што былі ўзнятыя і праблемы сем'яў, дзе ёсць дзеці з інваліднасцю:

— Пасля даручэння Прэзідэнта шматдзетныя сем'і атрымалі запрашэнне на будаўніцтва кватэр або атрымалі зямельныя ўчасткі. Зараз нам неабходна скіраваць асаблівую ўвагу на вылучэнне жылля сем'ям з дзецьмі-інвалідамі.

Арына КАРПОВІЧ.

Больш падрабязна аб прыёме грамадзян у Салігорску і аб выніках адзінага дня прыёму на Міншчыне мы раскажам у наступным нумары «Мясцовага самакіравання».

Актуальны каментарый

Пакуль мы адзіныя — мы непераможныя!

Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА, Старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу:

— Замежныя сродкі масавай інфармацыі, інтэрнэт проста «гудуць» ад чарговага ўсплёску мілітарысцкай актыўнасці палітычных дзеячаў. На поўным сур'ёзе абмяркоўваецца магчымасць нанясення ядзерных удараў і прагназуюцца іх наступствы, ажыццяўляецца рэвізія вайсковых арсеналаў і запускаюцца ваенныя вытворчасці, нарошчваюцца групоўкі войскаў і вядзецца псіхалагічная апрацоўка насельніцтва.

У гэтых умовах пытанні забеспячэння бяспекі, узнятыя Прэзідэнтам нашай краіны Аляксандрам Лукашэнкам на нарадзе з кіраўнікамі ваеннай арганізацыі дзяржавы, — надзённая неабходнасць. Ваяўнічая рыторыка заходніх дзяржаў у адрас Беларусі, небывалы раней санкцыйны ціск, правакацыі на граніцах, спробы дэстабілізаваць абстаноўку ў краіне накіраваны на раскол нашага грамадства і змяненне палітычнага курсу.

Захаду не патрэбная моцная і незалежная дзяржава ў цэнтры Еўропы, якая адстойвае ўласныя правы. Неабходны чарговы васал, які выконвае любое пажаданне гаспадара, не лічачыся з інтарэсамі народа. Інфармацыйна-псіхалагічны ціск, падмена паняццяў, дэградацыя маральнасці, фарміраванне віртуальнай рэальнасці, культ індывідуалізму, прапаганда ўласных каштоўнасцяў — усё гэта інструменты расхістання асноў дзяржаўнасці. Яны выкарыстоўваюцца ў комплексе з эканамічнымі, палітычнымі і ваеннымі сродкамі, аб'яднанымі агульным паняццем «каляровая рэвалюцыя».

Беларусь — практычна адзіная краіна, у якой не спрацаваў універсальны сцэнарый Захаду. Мы вытрымалі, захавалі ўласную дзяржаўнасць і гатовыя яе абараняць усімі даступнымі сродкамі. Для гэтага ў нас ёсць надзейныя саюзнікі, сучасная армія, згуртаваны народ і моцны лідар нацыі. Беларусь заўсёды адкрытая для раўнапраўнага дыялогу, але не прымае дыктату.

Ва ўмовах фарміравання шматпалярнага свету менавіта дыялог павінен стаць асновай міждзяржаўных адносін. Тым жа, хто гэтаму пярэчыць і ў чарговы раз робіць стаўку на сілу, варта нагадаць словы А. Эйнштэйна: «Я не ведаю, якой зброяй будуць ваяваць у трэцяй сусветнай вайне, але ў чацвёртай будуць ваяваць палкамі і камянямі».

Па сутнасці

КРЫНІЦА ВЕДАЎ

Веды — гэта скарб. Мусіць, тая самая папараць-кветка. А яшчэ веды — магчымасць стаць лепшымі, больш разважлівымі, нават добрымі. У мяне няма сумнення, што менавіта ад дзеяслова «знаць» (па-руску «знать») утварылася найменне прывілеяванага саслоўя «знаць». Насамрэч раней веды, адукацыя для беларусаў былі нечым недасягальным. Вочы хамаў павінны былі глядзець выключна ў зямлю, у свіныя карыты, у падлогу — куды заўгодна, але толькі не ў падручнікі. Дарэчы, любыя разважанні і ўхваленні пэўнага гістарычнага перыяду нашай краіны, знаходжанне нашых земляў у складзе іншых дзяржаў вельмі лёгка ацаніць. Па колькасці вядомых у той час беларусаў — ад інжынера да паэта. Вядомыя асобы і ёсць паказчык развіцця грамадства. Ну і калі беларусы са згорбленых, нібы сляне перад панамі, хат з саламянымі стрэхамі, з земляной падлогай, здолелі ўзняцца да вяршынь космасу і міжнароднай дыпламатыі? Правільна. Адназначны адказ — падчас увядзення агульнай адукацыі ў БССР. У той час у грамадстве прага да ведаў назапасілася, нібыта смага ў час ліпеньскага сенакосу. Цяпер наталілі яе. Нават занадта. Ды так, што патрэбная інфармацыя ўжо не ўмяшчаецца ў галаву чалавека, атручаная і разбэшчанага бруднымі ведамі. Для чаго тую колішнюю прагу да ведаў я параўнаў са смагай? Каб засяродзіць увагу на некаторых тэндэнцыях у адукацыі. Крыніцу ведаў проста забрудзілі. Няма ўжо трапяткога, узрушанага стаўлення да кнігі, на тумбачках каля ложка часцей не яна — тэлевізійны пульт альбо смартфон. На жаль, няма і той колішняй павагі да Настаўніка.

Зноў рэформы — «па-заходняму». Нават адукацыю намагаліся ператварыць у сферу аказання паслуг. Добра, што спыніліся. А малады міністр, нібыта той коласаўскі Лабановіч, стаіць на ростанях. На скрыжаванні... Як улічыць сучасныя запыты грамадства і неабходнасць выхавання па-дзяржаўнаму? Культ «мне ўсе павінны» трапіў і ў стаўленне да адукацыі. Яе ператварылі ў тавар. Як на Захадзе. Прыватныя школы. Добра, так і атрымалася — як на Захадзе. Але ж зусім нядобра. Дзеці з прыватных школ пачалі страляць адзін у аднаго. Гэта не здарэнне, гэта ўжо з'ява. Дзіцячы крык аб дапамозе: звярніце на нас увагу. Вось вам і індывідуальны падыход да дзіцяці ў прыватных школах. Псіхолагі, асаблівыя заняткі, вельмі паважлівае стаўленне да бацькоў... Так, за такую павагу добрую «рэнту» ўносілі. А калі б у агульнаадукацыйнай установе прапанавалі колькі рублёў сабраць — такі б вэрхал падняўся. А плаціць за «альтэрнатыўную рэчаіснасць» гатовыя. Адчуванне, нібы дарослыя бацькі нырнулі ў віртуальны свет ды там і засталіся. Гуляюць. Дарэчы, паслугай прыватных школ менавіта ў асноўным сем'і айцішнікаў і карысталіся.

Нават простыя патрабаванні — атрымаць абавязковую акрэдытацыю — адміністрацыі прыватных школ праігнаравалі. А навошта? «Альтэрнатыўная рэчаіснасць». Атрымліваецца, дарослыя вялі сваіх дзяцей не ў школы, а ў лакацыі для баўлення часу. Бо без акрэдытацыі нельга выдаць атэстат. І самае галоўнае — гэтыя парадыйныя прасторы набыцця «ведаў» не прайшлі інспекцыю па бяспецы. Бацькі плацілі грошы за тое, што іх дзеці кожны дзень знаходзяцца ў незразумелых умовах. І гэта сотні беларусаў.

А пасля закрыцця тых неадназначных «адукацыйных» лакацый бацькі яшчэ і абураюцца. Маўляў, дзяржаўныя школы ў пешай даступнасці перапоўненыя. Так, гэтае пытанне трэба вырашаць. Бо хапае школ і недаўкамплектаваных. Але... Калі вазілі ў прыватную, чаму б не адвезці і ў агульнаадукацыйную? Нават і школьныя аўтобусы можна арганізаваць. У рэгіёнах такая практыка дзейнічае. Але скажу пра асабістае. Мая дарога да ведаў была чатыры кіламетры ў адзін бок і, вядома, столькі ж у другі — «васьмёрка» штодня.

А вось куды б завялі гэтыя прыватныя школы новае пакаленне? Яскрава навучальны працэс ахарактарызаваў адзін з бацькоў. Сярод плюсоў, маўляў: замест цяжкіх тэм на занятках абмяркоўвалі... міжнародныя справы, а замест нуднага чытання вывучалі... «Гары Потэра». Уяўляеце?! Замест трылогіі Коласа — патэрыяна. Неверагоднасць у дзеянні. Вельмі вялікае пытанне: каго рыхтавалі з нашых дзяцей за грошы іх бацькоў? Знаўцаў «Гары Потэра», амататараў заходняга ўкладу жыцця? Нават прайшла інфармацыя, што займаліся дзеці... акультнымі практыкамі. У агульнаадукацыйных школах вельмі асцярожна ставяцца нават да факультатываў «па асновах маральнасці». А ў прыватных — акультызм. Цяпер я разумею, чаму там праігнаравалі працэдуру акрэдытацыі: з такой навучальнай праграмай не прайшлі б. Бо там галоўнае — не веды, галоўнае — падабацца. Ну, плацяць жа. Не адукацыйная школа, а суцэльнае «фэнтэзі». А пасля такіх адукацыйных эксперыментаў выпускнікі «альтэрнатыўнай рэчаіснасці», дарэчы, без атэстатаў, пайшлі б патрабаваць «пэрамэнаў». Ужо не ва ўтульнай лакацыі, а на сапраўдных вуліцах.

Ведаеце, я спачуваю настаўнікам, якія будуць навучаць дзяцей, выцягнутых з багны прыватнай адукацыі. Цяжкая сацыялізацыя, асаблівыя веды і патрабаванне асабістага стаўлення. Нават дыягназ прыдумалі — востры дэфіцыт увагі. Прабачце, паступова вылечваюць — ужо пільна і ўважліва падышлі да прыватнай адукацыі. Як той казаў, запоўнілі гэты дэфіцыт увагі на рынку ведаў. На мой погляд, школьнымі ведамі нельга гандляваць, а тым больш пад шыльдамі прыватных крамак з іншамоўнымі назвамі. Гэта ганьба нават не адукацыі, гэта вельмі нагадвае палітыку неаколаніялізму. Калі на паліцах крамы «USA» раскладзены суверэнітэты іншых краін. І яны яшчэ за гэта плацяць. І ці не пачыналася ўсё з атручвання крыніцы ведаў?..

Яўген ПУСТАВОЙ.

Акцыя

На стаматалагічны агляд — у «Сталіцу»

Кожны наведвальнік гандлёвага цэнтра 7 кастрычніка зможа бясплатна атрымаць кансультацыю стаматолага

Заўтра ўсе наведвальнікі гандлёвага цэнтра «Сталіца» змогуць бясплатна прайсці прафілактычны агляд у стаматолагаў і атрымаць кансультацыю па доглядзе за зубамі. Тут стартуе дабрачынная акцыя «З усмешкай у мірную будучыню», арганізаваная Мінскім гарадскім дзіцячым клінічным цэнтрам па стаматалогіі. Мерапрыемствы накіраваны на прафілактыку стаматалагічных захворванняў, папулярызацыю беларускай прадукцыі і вытворцаў тавараў стаматалагічнай накіраванасці.

Гандлёвы цэнтр «Сталіца» невыпадкова абраны месцам правядзення акцыі, бо ён, паводле распараджэння кіраўніка дзяржавы, мусіць стаць месцам найлепшых брэндаў, дасягненняў, тавараў паходжаннем з Беларусі. Усе яго наведвальнікі падчас акцыі змогуць прайсці агляд ва ўрачоў-стаматолагаў, атрымаць кансультацыю, стаць удзельнікам прэзентацый стаматалагічнай прадукцыі — зубных шчотак, пастаў, апаласквальнікаў. Таксама наведвальнікаў чакаюць інтэрактыўныя конкурсы і віктарыны па здаровым ладзе жыцця і прафілактыцы стаматалагічных захворванняў.

Прафесіяналам будуць цікавыя стаматалагічнае абсталяванне, касметычныя і гігіенічныя сродкі, выраблены ў Беларусі, якія пасля будуць прадстаўлены ў магазінах гандлёвага цэнтра. У прыватнасці, РУП «Медтэхнацэнтр» прадставіць медыцынскую мэблю і стаматалагічнае крэсла беларускай вытворчасці.

Акцыя працягнецца ў кастрычніку і лістападзе. Стаматолагі наведаюць інтэрнатныя ўстановы, у тым ліку для дзяцей з абмежаванымі магчымасцямі. Спецыялісты Мінскага гарадскога дзіцячага клінічнага цэнтра па стаматалогіі арганізуюць для малых асветніцка-забаўляльную праграму з інтэрактыўным навучаннем па пытаннях здаровага ладу жыцця і прафілактыцы стаматалагічных хвароб. У мерапрыемствах возьме ўдзел і «Школа міру» пад патранажам грамадскай арганізацыі «Беларускі фонд міру».

У рамках акцыі запланавана наведаць Дзіцячы дом № 3 г. Мінска, Дзіцячы дом № 7 «Семь Я» г. Мінска, Дзіцячы гарадок Ленінскага раёна г. Мінска, Дзіцячы дом № 5 г. Мінска, Дапаможную школу-інтэрнат № 10 г. Мінска.

Акцыя «З усмешкай у мірную будучыню» прымеркавана да 70-гадовага юбілею Мінскага гарадскога дзіцячага клінічнага цэнтра па стаматалогіі.

Алена КРАВЕЦ.

Добрая навіна

НА ВУЧОБУ Ў ПРЫГАРАД — БЯСПЛАТНА!

Навучэнцы школ і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў Мінскага раёна, якія жывуць у сталіцы, могуць бясплатна дабірацца на вучобу на грамадскім аўтамабільным транспарце. Такое рашэнне прыняў Мінскі гарадскі Савет дэпутатаў.

Бясплатны праезд з 1 верасня да 30 чэрвеня ў прыгарадным транспарце даецца на падставе рашэння № 425 ад 23 верасня. У дакументе ўдакладняецца, што без аплаты можна карыстацца грамадскім транспартам, які ажыццяўляе прыгарадныя перавозкі пасажыраў у рэгулярных зносінах.

Нагадаем, у Мінску навучэнцы школ і гімназій могуць бясплатна перамяшчацца на гарадскім грамадскім транспарце, гарадскім электратранспарце і метро. Пры гэтым школьнік павінен браць з сабой у паездку даведку, якая пацвярджае, што ён з'яўляецца навучэнцам пэўнай навучальнай установы. У даведцы ўказваюць месца жыхарства і месца вучобы, а таксама ўзровень адукацыі або від адукацыйнай праграмы.

Надзея НІКАЛАЕВА.

БЕРАЖЫЦЕ БАЦЬКОЎ

Дзеці і ратавальнікі дапамагаюць пажылым людзям навесці парадак. Пры гэтым не забываюць нагадваць ім аб правілах бяспекі.

АГУЛЬНАЯ СПРАВА

Апошнім часам падрастаючае пакаленне стала правай рукой прапагандыстаў МНС падчас правядзення шматлікіх мерапрыемстваў па фарміраванні культуры бяспекі жыццядзейнасці. Выключэннем не стала і рэспубліканская акцыя «Моладзь за бяспеку», якая праводзіцца Міністэрствам па надзвычайных сітуацыях з 3 да 14 кастрычніка. На дзяцей і падлеткаў ускладзена надзвычай важная місія — павышаць узровень ведаў грамадскасці ў галіне бяспечнай жыццядзейнасці і аказаць пасільную дапамогу тым, хто ў гэтым мае патрэбу, — перш за ўсё, гаворка ідзе пра пажылых людзей.

Маладзёжны дэсант наведвае пенсіянераў, інвалідаў і ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, дапамагае ім па гаспадарцы. Хлопцы і дзяўчаты прыбіраюць у хатах пажылых людзей, наводзяць парадак на прысядзібнай тэрыторыі, збіраюць ураджай, нарыхтоўваюць дровы… У абавязковым парадку юныя ратавальнікі правяраюць жыллё адзінокіх гаспадароў на наяўнасць аўтаномных пажарных апавяшчальнікаў. Пры іх адсутнасці — устанаўліваюць гэты важны прыбор, які ў надзвычайнай сітуацыі выратуе жыццё. Разам са школьнікамі дапамагаюць пенсіянерам прадстаўнікі тэрытарыяльных падраздзяленняў Чырвонага Крыжа, Беларускага добраахвотнага пажарнага таварыства, а таксама студэнты.

У прыватнасці, днямі юныя ратавальнікі завіталі да пажылой жанчыны са Старадарожскага раёна, якая жыве адна. Алене Тарнецкай ужо не па сілах самастойна прыбраць у дварыапалае лісце, не змагла яна ўскапаць і градку. Школьнікі з пастаўленай задачай справіліся хутка і весела — кампанія сабралася дружная. Дапамаглі пажылой жанчыне і сабраць ураджай. Работы хапіла ўсім. Аднак стаміцца ніхто не паспеў. Прыклаўшы мінімум намаганняў, дзеці зрабілі вялікую справу.

— Я вельмі рада, што яны заглянулі да мяне, — прызналася пенсіянерка. — Сілы і здароўе ўжо не тыя. Гэтай работы мне хапіла б да зімы, а школьнікі ўсё за некалькі гадзін зрабілі. Вось што значыць маладосць!

Алена Альфонсаўна падзякавала сваім памочнікам — запрасіла іх на гарбату і дэгустацыю сабранага ўраджаю.

ПРАВЕРЫЦЬ ПЕЧ І ПАЖАРНЫ АПАВЯШЧАЛЬНІК

Падчас працоўных дэсантаў моладзі да пажылых людзей апошнім прапаноўваецца ўзяць удзел у здымках ролікаў на тэму «Бабуліны рэцэпты бяспекі». Вядома, рэцэпты — гэта добра, але мэта ў іншым: гатуючы тую ці іншую страву разам з пажылым чалавекам, юныя ратавальнікі адначасова расказваюць яму аб тым, якія ўмовы павінны быць створаны для бяспечнага прыгатавання ежы. Напрыклад, гатуюць бабку са шкваркамі — згадваюць «рэцэпт» бяспечнай печы: вычышчаны ад сажы і пабелены комін, наяўнасць ахоўнага ліста перад топкай, адсутнасць на печы расколін і іншае. Такое ўзаемадзеянне дае свой эфект: пажылыя людзі не проста весела праводзяць час з маладым пакаленнем, а ў чарговы раз звяртаюць увагу на бяспечныя ўмовы ўтрымання свайго жылля.

Аб чым пенсіянерам патрэбна задумацца ў першую чаргу? У доме з пячным ацяпленнем — аб цэласнасці сваёй печы. Ніякіх расколін і сколаў — ні ў кладцы, ні ў коміне. Апошні абавязкова павінен быць атынкаваны і пабелены. Побач з топкай печы неабходна прыбіць металічны ліст памерам 50 на 70 сантыметраў.

— Яшчэ адна важная парада: у пажылых людзей у хаце, у кожным жылым пакоі, трэба ўстанавіць аўтаномны пажарны апавяшчальнік, каб у выпадку пажару ён своечасова апавясціў гаспадароў аб небяспецы, — заўважае **афіцыйны прадстаўнік Мінскага абласнога ўпраўлення МНС Анастасія ШВАЙБОВІЧ.** — Гэты недарагі прыбор можа выратаваць самае каштоўнае, што ёсць у кожнага чалавека, — жыццё. Калі апавяшчальнікі ўстаноўлены, варта сачыць, каб у іх рэгулярна праводзілася замена элемента харчавання.

У старых хатах часта і электраправодка не новая. Калі ў гэтым ёсць неабходнасць, абавязкова папрасіце дапамогі ў спецыялістаў яе памяняць. Усе разеткі, сеткавыя кабелі, электрапрыборы павінны быць спраўныя. Не лішнім будзе нагадаць пажылым людзям, што на ноч усе прыборы патрэбна выключаць з разеткі.

Звяртаць сваю ўвагу пенсіянеры (гэта, дарэчы, датычыцца не толькі іх) павінны не толькі на тое, што ў доме, а і на абстаноўку па-за ім. Двор не павінен быць захламлены. Смецце, сена, салому ні ў якім разе нельга скідваць побач з гаспадарчымі пабудовамі — у выпадку ўзгарання яны ўспыхнуць, як запалкі. Калі пажылы чалавек або той, хто вырашыў яму дапамагчы, плануе пазбавіцца ад смецця, спаліўшы яго, варта памятаць, што рабіць тое неабходна выключна ў бязветранае надвор'е, прычым падалей ад будынкаў і пабудоў. Пры гэтым пад рукой павінны быць першасныя сродкі пажаратушэння. Калі ўжо распалілі агонь, то ажыццяўляйце за ім пастаянны кантроль — да поўнага спынення тлення.

Ратавальнікі рэкамендуюць зрабіць сваім пажылым бацькам, бабулям і дзядулям, проста знаёмым пенсіянерам, якія пражываюць адны, картку-напамін з тэлефонамі нумароў службаў экстранага выкліку. Яе лепш прымацаваць каля стацыянарнага тэлефона або пакласці на стол пад шкло. Адным словам, дапамажыце пажылым людзям, асабліва адзінокім, падрыхтавацца да непрадбачаных сітуацый. І самае галоўнае, не адкладвайце дапамогу на заўтра, каб не было позна.

Вераніка КАНЮТА.
Фота прэс-службы абласнога ўпраўлення МНС.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У Савеце Бяспекі РФ назвалі вінаватага ў спыненні перагавораў Масквы і Кіева

Сакратар Савета Бяспекі Расіі Мікалай Патрушаў абвінаваціў ЗША ў зрыве ўсіх спроб перагаварaў Расіі і Украіны па ўрэгуляванні канфлікту. Пра гэта паведамляе РІА «Навіны».

Патрушаў адзначыў, што Вашынгтон параіў Кіеву адмовіцца ад перагавораў. «Усе спробы перагаворнага працэсу былі сарваныя па загадзе амерыканскіх апекуноў кіеўскага рэжыму», — сказаў ён. Сакратар Савета Бяспекі РФ падкрэсліў, што Злучаныя Штаты і іх заходнія саюзнікі маюць намер весці баявыя дзеянні «да апошняга ўкраінца».

На яго думку, народ Украіны для ЗША і еўрапейскіх краін з'яўляецца «разменнай манетай у геапалітычнай гульні». Расія ж, адзначыў ён, наадварот, зацікаўлена ў тым, каб украінскія грамадзяне жылі ва ўмовах міру.

Раней Мікалай Патрушаў заявіў, што супраць Расіі «ваюе блок НАТА». Ён адзначыў, што краіны Паўночнаатлантычнага альянсу даюць кіеўскаму рэжыму цяжкае ўзбраенне, боепрыпасы, разведданыя, а таксама забяспечваюць падрыхтоўку ваенных спецыялістаў.

FP: Чэхія і Славакія могуць адмовіцца ад падтрымкі Украіны з-за росту цэн на газ

Аглядальнік часопіса Foreign Policy Цім Гослінг лічыць, што праз некаторы час Чэхія і Славакія, магчыма, адмовяцца ад падтрымкі Украіны з-за перспектывы ўзрушэнняў ва ўнутранай палітыцы на фоне росту цэн на энергарэсурсы.

Журналіст сцвярджае, што Усходняя Еўропа больш схільная да рызыкі з-за ніжэйшага, чым у краінах Заходняй Еўропы, эканамічнага развіцця і высокай залежнасці ад расійскіх паставак. У артыкуле гаворыцца, што ў 2021 годзе на долю газу, які пастаўляецца з РФ, прыходзілася 55 % ад агульнага спажывання ў Чэхіі і 68 % — у Славакіі.

«Яны рызыкуюць сутыкнуцца з унутрыпалітычнай нестабільнасцю з-за росту цэн і страху дэфіцыту запасаў зімой. Ёсць рызыка, што гэта можа аслабіць іх падтрымку Украіны», — адзначаецца ў публікацыі.

Гослінг выказаў здагадку, што да ўлады ў гэтых краінах, магчыма, прыйдуць прарасійскія партыі, якія, па словах аглядальніка, могуць «скарыстацца» страхам мясцовых жыхароў — людзі баяцца пазбавіцца магчымасці плаціць за ацяпленне сваёй жылплошчы.

Тым часам доля расійскага газу ў сукупным аб'ёме паставак у Еўропу скараціласа да 7,5 працэнта. Пра гэта на пленарнай сесіі Еўрапарламента заявіла кіраўнік Еўрапейскай камісіі Урсула фон дэр Ляен. «Да спецаперацыі ва Украіне доля Расіі ў пастаўках была на ўзроўні 41 %. Цяпер гэты паказчык складае 7,5 %», — адзначыла фон дэр Ляен.

Дзярждоўг ЗША перавысіў $31 трыльён упершыню ў гісторыі дзяржавы

Дзяржаўны доўг ЗША перавысіў адзнаку ў $31 трлн, дасягнуўшы рэкорднага паказчыка, паведамляе ТАСС са спасылкай на Мінфін ЗША.

Па стане на 3 кастрычніка, сукупны дзярждоўг ЗША складае $31,123 трлн. Як адзначыў аглядальнік газеты The New York Times, такая рэкордная лічба была дасягнута ў «непрыдатны момант». Ва ўмовах цяперашняй эканамічнай сітуацыі ў ЗША высокія працэнтныя стаўкі ў доўгатэрміновай перспектыве робяць абслугоўванне доўгу яшчэ даражэйшым.

ІНДЭКС НЯШЧАСЦЯ

Што чакае літоўцаў?

Прыбалтыйская «тройка» зноў у сумных лідарах у Еўрапейскім саюзе па ўзроўні інфляцыі. Аб гэтым сведчаць свежыя даныя статыстычнага агенцтва Eurostat. Паводле яго інфармацыі, спажывецкія цэны ў еўразоне ў верасні ў сярэднім узраслі на рэкордныя 10 працэнтаў. Пры гэтым у прыбалтыйскіх краінах узровень інфляцыі больш чым удвая перасягнуў дадзены паказчык. У Эстоніі цэны ўзраслі на 24,2 працэнта, у Літве — на 22,5, у Латвіі — на 22,4 працэнта. Імклівае разгортванне інфляцыі эксперты агенцтва Eurostat звязваюць у першую чаргу з падарожаннем энерганосьбітаў, а таксама прадуктаў харчавання, прамысловых тавараў і паслуг. У параўнанні са жніўнем у верасні рост цэн набраў найбольшую хуткасць у Літве — 2,8 працэнта (для параўнання: у Эстоніі за гэты час цэны павялічыліся на 0,4 працэнта). На думку галоўнага эканаміста банка Luminor Жыгімантаса Маўрыцаса, над эканомікай гэтай прыбалтыйскай краіны навісаюць хмары — узрастае верагоднасць апускання ў рэцэсію, якая будзе больш працяглай і глыбейшай, чым падчас пандэміі COVID-19, паведаміў kurier.lt. Аднак належных мер улады не прымаюць, у такой сітуацыі жыхары блізкія да панікі, асабліва на фоне набліжэння халадоў. Што ж чакае літоўцаў?

Канцы з канцамі

Старшыня Сацыял-дэмакратычнай партыі Вілія Блінкявічутэ навалілася з рэзкай крытыкай у адрас літоўскіх уладаў. Паводле яе слоў, прыбалтыйскую краіну чакаюць галодныя часы, аднак урад працягвае бяздзейнічаць, паведамляе Baltnews. Па словах Блінкявічутэ, апазіцыйныя дэпутаты неаднаразова накіроўвалі ва ўрад прапановы па рэгуляванні інфляцыі ў краіне і дапамозе насельніцтву, аднак улады кожны раз адхілялі дадзеныя ініцыятывы, спасылаючыся на недахоп грошай у бюджэце.

«Грошай ніколі не будзе дастаткова: ні ў дрэнныя, ні ў добрыя часы. Ёсць прыярытэты, а прыярытэт цяпер — гэта чалавек, што жыве ў Літве, які атрымлівае недастатковыя даходы, калі цэны ўзраслі ў тры-чатыры разы», — заявіла Блінкявічутэ. Дэпутат падкрэсліла, што абавязкам урада з'яўляецца абарона грамадзян ад голаду, і абмежаванасць бюджэту не можа быць апраўданнем у неабходнай ўладаў дапамагаць людзям. «Урад абавязаны знайсці рашэнні, каб чалавек у Літве не паміраў ад голаду, каб моладзь не эмігравала», — заявіла Блінкявічутэ.

Тым часам, пакуль літоўскія ўлады і апазіцыя высвятляюць адносіны, грамадзяне краіны спрабуюць звесці канцы з канцамі. Паводле Baltnews, з ростам цэн у Літве не спраўляюцца не толькі грамадзяне з нізкімі прыбыткамі, але і сярэдні клас. Гэта добра відаць, калі падлічыць колькасць заявак ад літоўцаў на выдзяленне кампенсацыі за ацяпленне, а таксама за гарачую і халодную ваду. Для атрымання падобнай кампенсацыі неабходна звярнуцца ў мясцовыя муніцыпалітэты. Па словах прадстаўніка Панявежскага муніцыпалітэта Вілмы Раткявічутэ, калі раней на кампенсацыю ў асноўным прыходзілі пенсіянеры і шматдзетныя сем'і, то цяпер просьбы аб дапамозе паступаюць і ад іншых катэгорый грамадзян. У апошні час заяўкі на атрыманне кампенсацыі прыносіць каля 100 чалавек за дзень.

Аналагічная сітуацыя назіраецца і ў іншым літоўскім горадзе — Шаўляі. Па словах прадстаўніка гарадскіх уладаў Аўшры Гайлюненэ, ацяпляльны сезон не паспеў пачацца, а муніцыпалітэт ужо атрымлівае заявы на аказанне дапамогі ад 300-400 чалавек у дзень.

З такімі ж праблемамі сутыкнуліся ў Каўнаскім муніцыпалітэце. «Ужо цяпер звяртаецца нямала людзей. У кожным старостве мы прымаем больш чым па 100 чалавек у дзень, адказваем на 300 званкоў. Летась у гэты час паступіла 697 заявак, а цяпер — 2058», — распавяла супрацоўнік муніцыпалітэта Эрыка Качуленэ. У сталічным Вільнюскім муніцыпалітэце штодзень разглядаецца каля 500 заяў на аказанне дапамогі. У параўнанні з вераснем 2021-га колькасць зваротаў павялічылася на 400 працэнтаў.

Як паведаміў літоўскі партал Delfi, сёлета Літва аказалася сярод краін, якія перажываюць найбольшыя эканамічныя цяжкасці. Так, паводле звестак Літоўскага інстытута свабоднага рынку, у першым квартале бягучага года яна размясцілася на пятым месцы ў Індэксе няшчасця (Misery index) — спісе дзяржаў, якія адчуваюць найбольшыя эканамічныя цяжкасці. «Аналізуючы паказчыкі Індэкса няшчасця: інфляцыю, рост валавога ўнутранага прадукту і ўзровень беспрацоўя, мы адзначаем, што менавіта рэкордны рост цэн аказаў найбольшы ўплыў на эканамічную сітуацыю, — заўважыла прадстаўнік інстытута Котрына Тамкуцэ. — Аднак самае балючае заключаецца ў тым, што з-за надзвычай высокага росту цэн і вялікай нявызначанасці грошы губляюць сваю каштоўнасць і не могуць служыць сродкам збяражэння. І жыхарам, і кампаніям становіцца ўсё цяжэй прагназаваць свае выдаткі і прыбыткі, інвеставаць».

Хваля банкруцтваў

У Літве сёлета ў першым паўгоддзі колькасць прадпрыемстваў, якія распачалі працэдуру банкруцтва, узрасла ў 1,7 раза ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года. Аб гэтым паведаміла Delfi са спасылкай на даныя Дэпартамента статыстыкі Літвы. Адзначаецца, што ў першым квартале бягучага года працэдуру банкруцтва ініцыіравалі 312 прадпрыемстваў,

а ў другім — 274. Пры гэтым больш за ўсё банкруцтваў ініцыіравалі прадпрыемствы будаўнічага сектара (137 супраць 57 летась). Таксама амаль удвая павялічылася колькасць банкруцтваў у сектары аптовага і рознічнага гандлю, гаспадарчых суб'ектаў, якія прадстаўляюць паслугі па рамонце транспартных сродкаў і матацыклаў.

Падобная сітуацыя складваецца і ў сферы аказання паслуг размяшчэння і харчавання. Так, сёлета ў студзені—чэрвені збанкрутаваўся 61 пастаўшчык гэтых паслуг, у той час як летась — 33. У галіне апрацоўчай вытворчасці працэдуры банкруцтва распачалі 53 прадпрыемствы, у першым паўгоддзі мінулага года — 35. Больш за ўсё распачатых працэдур банкруцтва было зафіксавана ў Вільнюскім павеце (271), Каўнаскім (121) і Клайпедскім (83).

У паведамленні Дэпартамента статыстыкі Літвы згадваецца аб апасеннях эканамістаў і арганізацый, якія абараняюць інтарэсы бізнесу, наконт таго, што без падтрымкі дзяржавы колькасць прадпрыемстваў-банкрутаў будзе толькі павялічвацца. Па словах эканаміста з Swedbank Нерыюса Мачуліса, найбольш відавочнай прычынай сітуацыі, якая склалася, з'яўляюцца ўзрослыя выдаткі на электраэнергію.

У Літве можа скласціся тэндэнцыя па спыненні прадпрыемстваў з-за росту цэн на электраэнергію. Пра гэта папярэдзіў кіраўнік Канфедэрацыі бізнесу Літвы Андрус Раманоўскіс, паведаміла Delfi. Паводле яго слоў, прадпрыемствы, якія спыняюць або ўжо спынілі работу, цяпер можна знайсці ў кожным самакіраванні Літвы і іх колькасць расце. «Відавочна, што пасля атрымання першых касмічных рахункаў бізнес прымае меры па зніжэнні расходаў і неяк спрабуе выжыць у такой сітуацыі», — сказаў Андрус Раманоўскіс. Ён нагадаў аб прыпыненні з-за высокіх цэн на газ найбуйнейшага ў Прыбалтыцы завода па вытворчасці азотных угнаенняў Achema, які знаходзіцца ў Літве. «Думаю, што прыклад Achema сімптаматычны. Ён паказвае, якім шляхам ідуць або пойдуць іншыя прадпрыемствы», — канстатаваў кіраўнік Канфедэрацыі бізнесу Літвы.

Няма на чым эканоміць

Старшыня камітэта Сейма Літвы па сацыяльных пытаннях Міндоўг Лінгэ заявіў у тэлеэфіры, што жыхары ўсімі сіламі павінны эканоміць свае рэсурсы, піша Delfi.lt. Колішні прэм'ер-міністр Літвы Альгірдас Буткявічус лічыць, што ўрад ужо павінен быў прадставіць гэты план. «Што адбудзецца, калі ў грамадства не будзе канкрэтнай інфармацыі? Я не прапаную, каб пачаліся сацыяльныя беспарадкі. Але пікеты могуць пачацца толькі з-за невядомасці ў дзеяннях урада і парламента», — заўважыў Буткявічус.

Жыхары розных гарадоў Літвы распавялі журналістам тэлеканала LNK, што ім не патрэбныя заклікі ўладаў, бо яны эканомяць і без таго. Людзям важная рэальная падтрымка ў гэтай складанай сітуацыі. «Эканомлю, муж памёр... Хочаш — не хочаш, а эканоміць трэба. Выключаем усё, цяпер так выпадае жыць», — сказала жыхарка Вільнюса. Жыхарка Панявежыса перадала LNK: «Эканомлю так, што далей няма куды. Нам ужо, ведаеце, няма на чым больш эканоміць». Іншая жанчына з абурэннем адзначыла: «Да эканоміі заклікаюць тыя, хто самі ніколі не эканомілі. Я так разумею».

78 працэнтаў жыхароў Літвы лічаць, што апошнім часам эканамічнае становішча краіны пагоршылася, паведаміў партал Delfi. Апытанне праводзіла кампанія Baltijos tyrimai. «Большая частка жыхароў лічыць, што эканоміка пагаршаецца, і вельмі дрэнна ацэньвае сваё фінансавае становішча, — адзначыла эканаміст Swedbank Юрацэ Цвілікенэ. — Інфляцыя ў нас рэкордная. Няма такіх людзей, якія не адчуваюць рост цэн».

Дырэктар Нацыянальнай сеткі арганізацый па зніжэнні галечы Айстэ Адомавічэнэ звяртае ўвагу на тое, што ў больш чым трэці жыхароў няма збяражэнняў. «Згодна з падлікамі, у 36 працэнтаў жыхароў Літвы няма сродкаў на выпадак непрадбачаных выдаткаў. Гэтыя людзі жывуць ад заробку да заробку. У іх проста няма грошай, якія можна было б адкласці. Гэтыя людзі адчувальныя да любога падаражання тавараў і паслуг. Таксама ёсць нямала людзей з вельмі невялікімі даходамі: пенсіянеры, інваліды», — адзначыла Адомавічэнэ. Яна нагадала, што ў 2018 годзе «энергетычную галечу» адчувалі 28 працэнтаў жыхароў Літвы. «На жаль, сёння ёсць апасенні, што з энергетычнай галечай сутыкнецца больш людзей, ім будзе складаней аплаціць рахункі», — падкрэсліла Адомавічэнэ. Яна дадала, што «частка людзей насамрэч мае патрэбу ў больш інтэнсіўнай дапамозе, чым да гэтага часу — асабліва з улікам агульнага маштабу інфляцыі».

Дырэктар дабрачыннай арганізацыі «Харчовы банк» Сіманас Гуравічус прызнаў, што з ліпеня-жніўня адчуваецца: людзям стала больш складана. «У сярэднім мы цяпер аказваем дапамогу 170 тысячам чалавек. Паступае ўсё больш просьбаў аказаць дапамогу прадуктамі. Штомесяц колькасць людзей, якія жывуць у нястачы, павялічваецца на тысячу. Калі б у нас было больш ежы, мы б сапраўды дапаможам большай колькасці людзей», — сказаў Гуравічус.

Тым часам стала вядома, што налета ваенны бюджэт Літвы амаль удвая перасягне адпаведныя расходы сёлета. Пра гэта заявіў міністр абароны прыбалтыйскай рэспублікі Арвідас Анушаўскас у эфіры LRT. У дадзеным кантэксце зусім не дзіўным выглядае зніжэнне даверу да ўрада Літвы. Такія даныя апытання, праведзенага на заказе Delfi кампаніяй Spinter tyrimai. Доўгатэрміновыя тэндэнцыі паказваюць змену рэйтынгу не толькі кабінета міністраў, але і яго кіраўніка Інгрыды Шыманітэ. Палітолагі адзначылі Delfi, што найбліжэйшыя восеньскія месяцы толькі пагоршаць рэйтынгі ўрада. У людзей не засталося ілюзій наконт літоўскіх уладаў, якія могуць хіба падняць краіну на вядучыя пазіцыі ў індэксе няшчасця, а таксама разгортваць інфляцыю і гонку ўзбраенняў.

Пётр ДУНЬКО.

❍ Даслоўна

«ЗАМЕСТ ПАДТРЫМКІ НАСЕЛЬНІЦТВА ПАВЯЛІЧВАЮЦЬ ВАЕННЫ БЮДЖЭТ»

Захаду ўжо чвэрць стагоддзя перашкаджае палітыка, якую праводзіць Беларусь. Аб гэтым Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка заявіў на нарадзе па пытаннях ваеннай бяспекі.

«Да Беларусі ў калектыўнага Захаду свае разлікі. Прычым ужо даўно: чвэрць стагоддзя ім перашкаджае тая палітыка, якую мы праводзім», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. Менавіта таму, падкрэсліў Прэзідэнт, у Еўропе захоўваецца 35-тысячная групоўка войскаў НАТА, з якой большая частка — амаль 25 тысяч — у суседніх з Беларуссю краінах.

«Не зніжаецца інтэнсіўнасць разведвальных палётаў паблізу нашых граніц. Актыўна праводзіцца аператыўная і баявая падрыхтоўка, у тым ліку з задзейнічаннем палігона «Пабрадэ» ў Літве, які знаходзіцца ўсяго за 15 кіламетраў ад Дзяржаўнай граніцы Беларусі. Адначасова пад выглядам падтрымкі Кіева шэраг еўрапейскіх краін рэалізоўвае свае планы па пераўзбраенні на сучасныя ўзоры ўзбраення і тэхнікі, узмацненне сваіх армій», — звярнуў увагу Аляксандр Лукашэнка.

Найбольшую актыўнасць праяўляе Польшча, заўважыў кіраўнік дзяржавы. На поўдні беларускага напрамку адбываецца фарміраванне новай механізаванай дывізіі, на поўначы і ўсходзе краіны ствараюцца кадравыя брыгады тэрытарыяльнай абароны Польшчы. «Пашыраецца геаграфія закупак узбраенняў: да традыцыйных ЗША і Германіі дадалася Паўднёвая Карэя. Замест падтрымкі свайго насельніцтва ў складанай сацыяльна-эканамічнай абстаноўцы ўрад Польшчы плануе павялічыць свой ваенны бюджэт», — сказаў Прэзідэнт.

Спрабуюць не адставаць у мілітарысцкай гонцы, паводле яго слоў, Літва і Латвія. Але ўласных сродкаў у іх няма, таму просяць НАТА ўзмацніць прысутнасць на сваіх тэрыторыях за кошт разгортвання на месцы батальённых брыгадных баявых тактычных груп. «Пачалі будаўніцтва новых ваенных гарадкоў для іх размяшчэння на пастаяннай аснове, у тым ліку ў непасрэднай блізкасці ад нашай граніцы — за 20 кіламетраў», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Акрамя таго, Літва заявіла аб намерах набыць амерыканскія рэактыўныя сістэмы залпавага агню «Хаймарс». «Навошта яны ім, ваенным людзям, думаю, тлумачыць не трэба», — дадаў Прэзідэнт.

ЗЛАМАНЫ КАРАБЛІК

У нас дома сцяну ў вітальні ўпрыгожваюць караблікі з плоскага каменю. Дык вось нядаўна ніжняя частка аднаго з іх знікла. Тое, што каменьчыка няма, заўважыў муж. Ён адразу ж здагадаўся, чыіх гэта рук справа. «Сымон, гэта ты зрабіў?» — паклікаў трохгадовага сына. — «Не», — кажа той. — «А ты не ведаеш, куды каменьчык са сцяны падзеўся? Прызнайся. Калі гэта ты яго адарваў, я не буду злавацца. Абяцаю». Пасля гэтых слоў Сымон дастаў частку карабліка... са свайго гумовага боціка... Цяпер вельмі часта, калі штосьці ламаецца, малы кажа: «Секундачку, зараз я паклічу тату і пакажу яму. Ён абяцаў, што не будзе злавацца».

...У той вечар муж паехаў па справах у горад. Мы з сынам засталіся дома ўдваіх. Пакуль Сымон на кухні глядзеў «Калыханку», я вырашыла падняцца на мансарду і крыху папрацаваць за камп'ютарам. Праз дваццаць хвілін пачула звон шкла, якое разбіваецца аб падлогу. Адразу ж зразумела, што гэта малы насваволіў. Калі б не тая сітуацыя з караблікам, хутчэй за ўсё, стрымгалоў кінулася б уніз і накрычала б на Сымона. (Часам — думаю, мамы мяне зразумеюць — вельмі цяжка стрымаць сябе і не павысіць голас на дзіця. Крык вырываецца па інерцыі, бо такую рэакцыю на любую правіннасць многія з нас вынеслі са свайго дзяцінства.) Але я зрабіла выгляд, што нічога не чула. Праз дзве хвіліны да мяне падняўся засмучаны малы. Здаецца, адно рэзкае слова — і ён заплача. «Што здарылася?» — пытаюся з усмешкай. — «Мама, я разбіў твой любімы кубак». — «З табой усё ў парадку, не параніўся?» — «Не. Але я так служаўся! Паслухай, як у мяне сэрца грукоча!» — «Сапраўды, моцна, — нахілілася я, каб паслухаць. — Ну, пайшлі паглядзім, што ты там натварыў». На кухні я не стала хаваць свайго засмучэння: «Шкада, канешне, што кубка са сняжынкамі больш няма, гэта быў падарунак на новы год ад маіх сяброў. Наступны раз будзь, калі ласка, больш акуратны. Але галоўнае, што з табой усё добра». Пасля мы разам выпраўлялі сітуацыю. Пакуль я збірала вялікія кавалкі шкла, малы старанна пыласосіў падлогу. Перад сном Сымон паглядзеў мне ў вочы і сказаў: «А я думаў, ты будзеш крычаць». — «Ты рады, што я не злавалася?» Малы кіўнуў у знак згоды і тут жа заснуў з усмешкай на вуснах.

У той вечар я доўга ляжала з заплюшчанымі вачыма ў цемры і таксама ўсміхалася. Цешылася, што сваёй спакойнай рэакцыяй на такія бяскрыўдныя правіннасці мы з мужам пачалі закладваць зярняткі даверлівых адносінаў з сынам. Сёння ён прызнаўся, што разбіў кубак ці пашкодзіў караблік, а заўтра не пабаіцца прыйсці, каб падзяліцца больш сур'ёзнымі перажываннямі. «Задача мамы — спакойна выслухаць, — кажа знаёмая, у якой з дачкой склаліся вельмі даверлівыя адносіны. — Ні ў якім разе не крычаць, не прыніжаць, не асуджаць. І раз і назаўсёды выкрасліць са сваёй свядомасці фразу «Я ж казала...»

Ёсць шмат цудоўных сямейных традыцый: пекчы ў нядзелю зранку бліны, 31 снежня хадзіць усёй сям'ёй у цырк, смажыць сала з хлебам ці маршмелоу (паветраны зефір) на вогнішчы... Але куды важней, пагадзіцеся, укараніць у сваю сям'ю філасофію бяспечнага дома, «дзе любяць і разумеюць, нягледзячы ні на што».

Сёлета прыяцелька адправіла сваю 11-гадовую дачку ў летнік. Там была дзяўчынка, якой мама дала з сабой... электронныя цыгарэты. Іншыя дзеці таксама захацелі. А адна нават пазваніла маме з падобнай просьбай. Калі ж тая нараўла ў трубку і адмовіла, то пакрыўджаная дачка дэманстратыўна запісала яе замест «мама» ў тэлефоне нецэнзурным спалучэннем слоў. «Мяне дачка таксама папрасіла правезці ёй вейпы, — кажа Святлана. — Я сказала, што не змагу выканаць гэтую просьбу, бо люблю яе больш за ўсё на свеце і не хачу нашкодзіць яе здароўю. І прывяла пару прыкладаў, да чаго гэта можа прывесці. Яна зразумела і спакойна паклала трубку». Святлана кажа, што дачка пастаянна расказвае розныя гісторыі пра сваіх сябровак. У прыватнасці, адну з іх мама б'е за адзнакі ніжэй за 8, прыніжае і называе «ганьба нашай сям'і»... Што самае страшнае, для многіх сем'яў крычаць на дзіця — гэта норма...

«Калі мама ў парыве гневу трасе дзіця — яна разбурае яго, — піша Ганна Быкава ў «Вялікай кнізе «Лянівай мамы». — Калі мама захоўвае маску спакою ў момант, калі ўнутры кіпіць злосць — яна разбурае сябе». Бо любая падаўленая эмоцыя застаецца жыць у целе. І праз нейкі час можа выліцца ў сур'ёзную хваробу. Таму псіхолагі і раяць вучыцца кіраваць сваімі эмоцыямі, экалагічна выяўляць іх свету. І ўласным прыкладам перадаваць гэты каштоўны навык дзецям.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

Сямейная газета

Выпуск № 16 (198)

Тыя, хто побач

Гюнеш:

«Цяпер для мяне галоўнае — сям'я»

«Беларуская дачка Усходу» — так кажуць пра Гюнеш Абасаву, а яе сямігадовы сын размаўляе на рускай і турэцкай мовах. Гэта не дзіўна, бо муж спявачкі родам з Турцыі. Мы пагаварылі аб сямейным жыцці Гюнеш і разбурылі некаторыя стэрэатыпы пра ўсходніх мужчын.

— Са сваім мужам вы пазнаёміліся ў сацсетках. Раскажыце, хто каго там першы знайшоў і ці лічыце вы такі від знаёмства бяспечным?

— Знайшоў мяне Гёкхан, але ў нашым выпадку сацсеткі — гэта толькі шлях. Прычынай знаёмства быў мой удзел у конкурсе Istanbul Songs — 2010, дзе я прадстаўляла Беларусь. Яму спадабалася, як я спявала на турэцкай мове. А паколькі тады мне прыходзіла шмат паведамленняў, то Гёкхана я нават не адразу заўважыла.

(Заканчэнне на 3-й стар. «СГ».)

Новыя вяскоўцы

НАЙЛЕПШЫ СРОДАК АД ХАНДРЫ

Зараз стужкі ў «Інстаграме» знаёмых, якія жывуць у горадзе, стракацяць пастамі накшталт «Што мяне выратуе ад восеньскай хандры». І спісы «палачак-выручалачак» ва ўсіх вельмі падобныя. Там ёсць духмяныя шарлоткі, гелі для душа, якія прыемна пахнуць, прагулкі з заглядваннем па дарозе ў новыя для сябе кавярні, прыгожы посуд, аромалямпы з любімымі алеямі, чай з мятай і лімонам, новы яркі гардэроб... Хтосьці дзеліцца любімай падборкай фільмаў пра восень, хтосьці спісам «плаксівых» кніг, які можна пачытаць, захінуўшыся пледам.

Славіла сябе на думцы, што, калі жыла ў Мінску, таксама з надыходам сезона зацяжных дажджоў складала падобныя спісы. У вёсцы ж пра тую восеньскую хандру і не згадваю. Проста няма калі. Бачу гэта і па аднавяскоўцах, для якіх восень, як і лета — «гарачая» пара. У верасні трэба выкапаць бульбу ды ўпарадкаваць іншую гародніну, прыдумаць, што зрабіць з яблыкаў, груш, сліў, алычы, каб не прапалі, угноіць агарод, уладкаваць вяргіні, пасадзіць цыбулю, часнок і цюльпаны на зіму, потым накрыць ружы і абвязаць яблынькі ды грушы яловымі лапкамі, каб зайцы не пагрызлі ўзімку. Адным словам, работы ў вёсцы хопіць да маразоў. А вось тады ўжо можна падумаць пра кніжкі ды серыялы.

...Збярэш гнілыя яблыкі ды маленькія грушкі, якія нападалі суцэльным дыванам з суседскай дзічкі і на наш участак, прысядзеш адпачыць, а наша Ліска і ўсеагульны вясковы любімец Дыванок тут як тут. Восенню каты асабліва ласкавыя і пастаянна дзесьці побач. Якая тут можа быць хандра? Дарэчы, Дыванок і Ліска не ладзяць паміж сабой, але чамусьці менавіта з прыходам халадоў нейкім дзіўным чынам ужываюцца на маіх каленях.

(Заканчэнне на 8-й стар. «СГ».)

МАМА — ПЕРШАЕ СЛОВА

Напярэдадні Дня маці, які адзначаецца ў нашай краіне 14 кастрычніка, мы звярнуліся да медыйных персон з просьбай расказаць пра сваіх любімых матуль. Кожны герой рабіў гэта з задавальненнем! А колькі цяпла, трапяткой пяшчоты, а часам і філасофскіх разважанняў было ў іх маналогах...

Дзмітрый ШАБЕЦЯ:

«Мама — адна з самых вялікіх маіх прыхільніц»

Раман у оперы «Сівая легенда», Дубатоўк у «Дзікім паляванні караля Стаха», доктар Фаўст у аднайменнай оперы і Хазэ ў «Кармэн» — гэтыя і шмат іншых вобразаў стварыў Дзмітрый Шабеця на беларускай опернай сцэне. Для кожнага чалавека важна, а для артыста асабліва, каб яго падтрымлівалі родныя, і перш за ўсё мама.

«Мамачка аддае мне шмат увагі, часу, клопату — так было ў дзяцінстве, так працягваецца і дагэтуль, — распавядае Дзмітрый Шабеця, саліст Вялікага тэатра Беларусі. — Мы вельмі блізкія людзі, штодзённы рытуал «сазвону» ў нас адбываецца з усёй сям'ёй: з бабуляй і дзядулем у тым ліку.

Мы жывём у розных гарадах, мама — у нашым родным Гомелі, таму калі мы доўга не бачымся і калі я з'язджаю на гастролі, то заўсёды маем зносіны па відэасувязі. Вось якраз на мінулым тыдні ў мяне былі гастролі ў Маскве, усё ж хочацца паказаць: гатэль, тэатр, сцэны, касцюмы з новых пастановак, абмеркаваць найбліжэйшыя мерапрыемствы, ды проста ўсё, што заўгодна прыемна абмеркаваць разам.

Многія артысты нервуюцца, хвалююцца, калі ведаюць, што ў зале знаходзяцца іх сваякі, але гэта абсалютна не наш выпадак! Мне заўсёды вельмі прыемна, калі мае родныя ў тэатры ці на маіх канцэртах, я заўсёды адчуваю гэтае цяпло з залы. У нашай сям'і пануе вялізная падтрымка. Выходзячы на любы спектакль, канцэрт, конкурс, я адчуваю нябачныя крылы за спінай, бо ведаю, што за мяне моляцца і перажываюць мае родныя! Мама заўсёды прыязджае на мае прэм'ерныя спектаклі. Безумоўна, мама — адна з самых вялікіх маіх прыхільніц! Сам я вяду толькі Instagram, а астатнімі сацсеткамі амаль не карыстаюся, мама маніторыць і расказвае мне пра ўсё: якія каментарыі на пабліках, у тэатральных групах, хто, дзе і калі мне пакінуў лайкі, водгукі і гэтак далей. Часам мне здаецца, што яна яшчэ і мой брэнд-менеджар.

Мама вельмі любіць фатаграфавацца, падарожнічаць, у яе выдатнае пачуццё гумару, яна добры і чулы чалавек. Чалавек, якога я бясконца люблю і паважаю, якому я ўдзячны за ўсё. Вельмі рады, што ў мамы такія цудоўныя адносіны з маёй жонкай, уласна кажучы, як і ў мяне з цешчай.

А яшчэ ў нас заўсёды, як мы жартуем, вельмі пампезныя прыезды адзін да аднаго ў госці! Усе мы вельмі смачна гатуем, у нас сапраўдныя сямейныя застоллі, якія могуць здарыцца абсалютна спантанна. Проста тэлефануеш і кажаш: «Мам, мы зараз прыедзем у Гомель, будзем праз пару гадзін». І мама таксама ладзіць такія візіты-сюрпрызы.

Магу смела сказаць, што мая мамачка найлепшая на свеце, у нас вельмі шмат агульнага, а яшчэ... Яна неверагодна прыгожая жанчына!»

Улада АЛЬХОЎСКАЯ:

«Пакуль ёсць мама, ёсць і чалавек, які ў вас верыць»

Улада Альхоўская пайшла па слядах сваёй маці — пісьменніцы Ганны Альхоўскай. Калісьці ў інтэрв'ю нашай газеце жанчыны прызналіся, што яны — сяброўкі. У іх адсутнічае творчая рэўнасць, затое яны ўмеюць радавацца поспехам адна адной.

«Аднойчы час паскорыць свой ход — ён гэта робіць пасля кожнага вашага дня нараджэння. Усё мінулае падасца бясконца далёкім, сучаснае — тым, што пралятае міма, будучае — надыходзячым занадта хутка. Але пакуль ёсць мама, ёсць і шанц схавацца ў запаветным кутку дзіцячага, цёплага, сапраўднага. Закрануць тое, што ўяўлялася страчаным. Зазямліцца, пераправерыць каштоўнасці, знайсці новыя арыенціры, — разважае Улада Альхоўская. — Аднойчы вам здасца, што ўвесь свет супраць вас —

нічога не атрымалася, мары абярнуліся расчараваннем, лепш ужо не будзе. Але пакуль ёсць мама, ёсць адзін чалавек, які ў вас верыць. Мама каго заўгодна сонейкам не назаве.

Аднойчы вам скажуць, што ва ўсіх бедах вашага сённяшняга дня вінаватая... Мама. Будзьце асцярожныя з верай. Модныя вучэнні хуткаплынныя, ніхто не ідэальны, а любоў вечная.

Аднойчы вы з мамай пасварыцеся. Хоць — не аднойчы, што хаваць. Часам гэта будзе гучна і ненадоўга, часам — абернецца небяспечнымі гадамі неразумення, непрабачэння і своечасова не сказаных слоў. Успомніце пра хуткаплыннасць часу, не дайце яму выслізнуць бязглузда і незваротна.

Люблю цябе, мама, са святам!»

Герман ЦІТОЎ:

«Мая мама маладзее побач са мной!»

Герман Цітоў шырока вядомы як спявак і тэлевядучы, а яшчэ ён з'яўляецца лаўрэатам музычнай прэміі «Песня года Беларусі», піша музыку для топавых выканаўцаў. Журналісты ведаюць, што Герман не дае інтэрв'ю пра асабістае жыццё. А вось пра сваю маму расказаў.

«Мая мама — чалавек, якому я бязмежна ўдзячны. Самы вялікі падарунак нам робяць бацькі — дораць жыццё. Ёсць такое меркаванне, што жанчыны нараджаюць дзяцей для сябе. І сапраўды, мама з першых імгненняў жыцця дзіцяці побач з ім, якое любіць проста таму, што яно ёсць, — кажа Герман Цітоў. — Мая мама заўсёды дорыць мне свабоду, ніколі і ні ў чым «не цісне». Мама дае магчымасць пражыць сваё жыццё, самому здзейсніць свае памылкі, і ў той жа час вельмі засцерагае ад нейкіх учынкаў, якія могуць мець негатыўныя наступствы. Робіць гэта неверагодна далікатна: не дае прамую параду, а наводзіць на правільную думку.

У мяне даволі запальчывы характар, мама гэта ведае. Таму ініцыятарам усіх нашых сур'ёзных размоў звычайна выступаю я. Мне 37 гадоў, мама ні разу не спытала, калі я ажанюся. Калі я захачу, то магу з мамай падзяліцца асабістым і патаемным.

Мне вельмі падабаецца, што мая мама маладзее побач са мной! Мама ўсім цікавіцца: яна ведае ўсе навамодныя слоўцы, выдатна спраўляецца з рознымі гаджэтамі, сучасна выглядае. Яна цудоўная, таму што і мама, і сяброўка ў адной асобе!

Яшчэ я вельмі ўдзячны маці за тое, што яна ніколі не ўспамінае нічога дрэннага з майго жыцця, а толькі пазітыў.

Мая мама — далікатная, прыгожая, разумная, мудрая — люблю, захапляюся і дзякую!»

Вольга НЯФЁДАВА:

«Мама была вельмі мудрай жанчынай»

Вольга Няфёдава вядомая як радыё- і тэлевядучая. Яна стварыла яркія вобразы ў кіно і запамінальныя ў тэатры. Звання Заслужанай артысткі Беларусі Вольга Няфёдава ўдастоена летась. Можна сказаць: «Шкада, што мама не дажыла да гэтага моманту». Але хто ведае — можа, недзе адтуль, з нябёсаў, яе мама ўсё бачыць...

«Мая мама — гэта мой свет, маё жыццё. Мама памерла сем гадоў таму, але не праходзіць і дня, каб я не ўспомніла яе, у думках не гаварыла з ёй. Першы год пасля смерці маці кожны дзень ездзіла на могілкі. Тады ад перажыванняў у мяне паралізавала нагу, быў доўгі перыяд рэабілітацыі, вучылася зноўку хадзіць. З гадамі боль прытупіўся, але стаў... глабальным, — кажа Вольга Няфёдава, мастацкі кіраўнік Купалаўскага тэатра. — У нас з мамай ніколі не было адносін «сюсі-пусі». Мы маглі спрачацца, нават лаяцца, але пры гэтым заставацца вельмі блізкімі людзьмі. Мама і карала мяне... У першы клас я хадзіла ў школу ў Ждановічах. Ад школы да дома — пяць кіламетраў, па дзіцячых мерках — вельмі далёка. Нашая невялікая дзіцячая кампанія па дарозе здымала шапкі, тады такая мода была. А ў мяне да таго ж вельмі прыгожая стрыжка, так што я яе з задавальненнем дэманстравала. Мама даведалася пра гэта. Спакойна паразмаўляла са мной, патлумачыла, што вельмі небяспечна застудзіць галаву. Я паабяцала, што буду хадзіць у шапцы, але слова не стрымала. Маме зноў суседкі падказалі, што я без шапкі. Тады мама мяне схапіла і пакаралі стрыжку. Потым павяла ў цырульню. Майстар пытаецца: маўляў, хто ж так жудасна падстрыг гэта дзіця? І мая прыгожая, уся такая рэспектабельная мама спакойна адказвае: «Гэта я». Замест моднага сэсану ў мяне з'явілася просценькая дзіцячая стрыжка. І, вядома, пасля гэтага я ўжо хадзіла ў шапцы.

У класе сёмым я аб'явіла, што хачу стаць актрысай. Бацькі былі ў шоку. У нас амаль уся радня інжынеры, а тут артыстка. Вельмі ўдзячная бацькам, што ўсё ж такі далі мне магчымасць самой абраць прафесію. А мама нават у царкву хадзіла, ставіла свечкі, каб я паспяхова здала іспыты, а потым яшчэ год — ужо ў якасці падзякі за тое, што я паступіла.

Мама была вельмі мудрай жанчынай. Калісьці я была не згодна з нейкімі яе меркаваннямі пра канкрэтных людзей, а потым аказалася, што яна мела рацыю.

Няма нічога на свеце мацней за безумоўную матуліну любоў, калі цябе прымаюць такой, якая ты ёсць. Я адчуваю гэта. І я думаю, што вось гэтая вялікая любоў і сёння дае мне сілы вытрымаць усе выпрабаванні».

Маргарыта ДРАЗДОВА.
Фота з асабістых архіваў герояў.

«Цяпер для мяне галоўнае — сям'я»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

Нам было цікава размаўляць па перапісцы, але ніякіх сур'ёзных планаў у мяне не было. Калі шчыра, то лічыла, што знаёміцца ў сацсетках неяк не зусім правільна.

Гёкхан у той час жыў на Кіпры, трэніраваў футбольную каманду. Настойліва запрашаў мяне ў госці. І калі прыйшоў час майго адпачынку, мы з сяброўкай вырашылі правесці яго на Кіпры і заадно сустрэцца асабіста з Гёкханам. Аказалася, што стрыечны брат Гёкхана — спявак, а мы з яго дзяўчынай (таксама артысткай) нават удзельнічалі ў адным вакальным конкурсе. Мы пасябравалі, вось праз яе і даведалася, што Гёкхан сапраўды футбаліст, нарадзіўся ў Стамбуле ў добрай сям'і.

Увогуле, зараз я лічу, што знаёмствы ў сацсетках — гэта прымальна, галоўнае — паклапаціцца аб сваёй бяспецы. Калі жанчына едзе ў іншую краіну, у яе элементарна павінны быць свае грошы на жыццё там і зваротны білет.

«Сын — вельмі шчыры і добры хлопчык, і нам трэба знайсці такі баланс, каб, захоўваючы гэтыя якасці, ён мог і пастаяць за сябе».

— Як хутка Гёкхан прыляцеў з візітам у адказ?

— Праз два месяцы. Тады ж адбылося яго знаёмства з маімі бацькамі, і гэта была ўзаемная сімпатыя. Гёкхану спадабалася ў бацькоў у Баранавічах, а таксама ён закахаўся ў Мінск. Праўда, ён думаў, што Беларусь — гэта Расія, і мне давялося яму тлумачыць, што гэта розныя краіны.

— А як прайшло ваша знаёмства з бацькамі Гёкхана?

— Таксама вельмі цёпла. Яго тата ў першы ж дзень пачаў называць мяне дачушкай. А вось мама крыху баялася: што за нявестка — артыстка? Тым больш што ў Турцыі эстрадныя артысты, скажам так, значна больш разняволеныя, чым нашы. Ужо даўно мы са свякроўю сябруем, кожны дзень стэлефаноўваемся, я вывучыла турэцкую мову.

— Як доўга вы прыглядаліся адзін да аднаго?

— Два гады. У асноўным гэта быў раман на адлегласці. Канешне, мы ездзілі ў госці адзін да аднаго, але гэта зусім не тое, калі людзі жывуць у адной краіне. Мне было важна пераканацца, што Гёкхан — чалавек, з якім я хачу пражыць усё жыццё, і ўжо ў гэтым нашы меркаванні сышліся.

— Рэгістравалі шлюб вы ў Мінску, а вяселле было ў Стамбуле. Чым адрозніваецца беларускае вяселле ад турэцкага?

— На нашым вяселлі было больш за 500 чалавек. Галоўным чынам гэта родныя і сябры сям'і Гёкхана. У Турцыі ёсць традыцыя — нявеста павінна танцаваць і ўсміхацца. Для мяне гэта аказалася ў некаторым сэнсе выпрабаваннем. Мой рост — 156 сантыметраў, і каб не ўкарочваць вясельную сукенку, падол якой быў раскошна ўпрыгожаны, прыйшлося надзець туфлі на 18-сантыметровым абцасе. У іх я чатыры гадзіны танцавала. Банкет на турэцкім вяселлі арганізаваны ў фармаце фуршэту. Маладзёнам дораць грошы і залатыя манеты. Для такой вялікай колькасці гасцей бацька Гёкхана арандаваў палац.

— А памятаеце першы сямейны канфлікт?

— Першы здарыўся яшчэ да вяселля. Гёкхан хацеў, каб я пераехала на Кіпр. У яго там ёсць знаёмыя ў сферы шоу-бізнесу, і ён абяцаў мне падтрымку. Але я сказала, што маё месца ў Беларусі, што не ўяўляю, як спяваць у іншай краіне. Два месяцы Гёкхан маўчаў, а потым прыехаў у Мінск. Ён мяне зразумеў і падтрымаў маё рашэнне. Вядома, часам мы спрачаемся, але і агульную мову знаходзіць умеем.

«Гёкхан закахаўся ў Беларусь. Яму тут падабаецца, і ў першую чаргу — людзі. Ён кажа, што беларусы — самы добры народ».

— На якіх мовах вы размаўляеце дома?

— На рускай і турэцкай. Праўда, Гёкхан кажа, што руская мова — самая складаная ў свеце, пакуль у яго не ўсё атрымліваецца. Сёлета наш сын пайшоў у першы клас, так што дададуцца беларуская і англійская.

— Гюнеш, з вашай актыўнасцю на сцэне, удзелам у розных конкурсах, напэўна, няпроста было запланаваць нараджэнне дзіцяці?

— Мы рыхтаваліся да яго з'яўлення, бо яно для нас вельмі жаданае. Па гараскопе я — Дзева, значыць, усё павінна быць пад кантролем. Таму наведалі дактароў, прайшлі шэраг абследаванняў, каб выключыць якія-небудзь рызыкі і пагрозы.

Недзе на пятым месяцы цяжарнасці я ўзяла паўзу ў выступленнях, бо лічу, што з вялікім жывоцікам не трэба выходзіць на сцэну. У дэкрэтным водпуску рэдка ўдзельнічала ў канцэртах, — хацелася атрымаць асалоду ад мацярынства. Пасля нараджэння Гёкдэніза я дакладна зразумела, што цяпер для мяне галоўнае — сям'я.

— Дзе вы нараджалі сына?

— У Рэспубліканскім навукова-практычным цэнтры «Маці і дзіця», таму што давяраю беларускім дактарам. І магу сказаць, што там працуюць суперпрафесіяналы і ствараюць вельмі камфортную псіхалагічную атмасферу для жанчын.

— А які Гёкхан бацька? Вы са спакойнай душой пакідалі на яго маленькага сына ці, можа, запрашалі няньку?

— Гёкхан — выдатны бацька! Ён і па начах уставаў да сына. А яшчэ нам дапамагала мая мама, за гэта мы ёй непамерна ўдзячныя. Вырашыцца на запрашэнне нянькі для мяне было б неверагодна цяжка.

— Ці адрозніваюцца падыходы ў выхаванні сына ў вас і мужа?

— Адносіны мужа і сына сяброўскія, я больш строгая. Гёкхан мае зносіны з сынам на роўных, а я больш бачу ў ім дзіця.

— Хто выбіраў імя сыну?

— Мне хацелася назваць яго Дзянісам, а муж прапанаваў Гёкдэніз, што значыць «нябеснае мора». Імя мужа перакладаецца як «уладар неба», а маё — «сонца». У гімназіі сын адразу папрасіў аднакласнікаў звяртацца да яго Гёкдэніз.

— Ці заўважаеце ў Гёкдэніза цікавасць да музыкі?

— Мы — тыя бацькі, якія мараць, каб дзіця пайшло па іх слядах. Але сын кажа, што яму не падабаецца мая праца, бо ў мяне то канцэрты, то работа ў студыі, і толькі малую частку часу я магу праводзіць дома. У футбол ён гуляе, але як прафесію таксама яго не разглядае. Цяпер ён захоплены геаграфіяй, ведае такія краіны і гарады, пра якія я нават не чула. У яго ёсць глобус, папрасіў вялікую палітычную карту свету, якая вісіць у яго пакоі. Яшчэ сын любіць матэматыку — тут, відаць, адбіваецца тое, што бацька Гёкхана — эканаміст, а яго старэйшы брат — банкаўскі работнік. Нядаўна Гёкдэніз папрасіў запісаць яго ў гурток па шахматах, растлумачыў нам, што «гэта для разумненькіх».

Мы цудоўна разумеем, што за дзесяць гадоў у сына могуць памяняцца інтарэсы, і гэта нармальна. Трэба ўлічваць і тое, што прафесіі, якія сёння падаюцца перспектыўнымі, праз тыя ж дзесяць гадоў могуць стаць неактуальнымі. Сын сам будзе выбіраць прафесію, а мы ў любым выпадку яго падтрымаем. Цяпер важней, якім чалавекам вырасце Гёкдэніз. Сын — вельмі шчыры і добры хлопчык, і нам трэба знайсці такі баланс, каб, захоўваючы гэтыя якасці, ён мог і пастаяць за сябе.

— Гюнеш, а чым займаецца ваш муж і ці не расчараваны ён у тым, што пераехаў у Беларусь?

— Гёкхан займаецца любімай справай — трэніруе ўласную футбольную каманду Turkspor, у якую ўваходзяць грамадзяне Турцыі, якія жывуць у нашай краіне, і беларусы. Гэтым Гёкхан хоча падкрэсліць сяброўства і павагу паміж дзвюма краінамі.

Каманда займае лідарскія пазіцыі ў аматарскай лізе, удзельнічае ў дабрачынных акцыях, праводзіць мноства майстар-класаў. Мой муж марыць адкрыць школу футбола для дзяцей, каб перадаць ім досвед і шматлікія тэхнікі гэтай няпростай стратэгічнай гульні.

Гёкхан закахаўся ў Беларусь. Яму тут падабаецца, і ў першую чаргу — людзі. Ён кажа, што беларусы — самы добры народ.

«Яго тата ў першы ж дзень пачаў называць мяне дачушкай. А вось мама крыху баялася: што за нявестка — артыстка? Тым больш што ў Турцыі эстрадныя артысты, скажам так, значна больш разняволеныя, чым нашы».

— Як размяркоўваеце хатнія абавязкі?

— Вельмі люблю гатаваць. Мая мама — шэф-кухар, таму яна мяне з дзяцінства навучыла. У мяне добра атрымліваюцца стравы беларускай і азербайджанскай кухні. Цяпер умею гатаваць і турэцкія стравы. Памятаю, як пасля вяселля прыехалі ў госці да сваякоў Гёкхана, якія жывуць у вёсцы. Свякроў кажа: «Вы не глядзіце, што Гюнеш — артыстка, яна ўмее смачна гатаваць».

Гёкхан — майстар па дэсертах. Муж дапамагае мне з прыборкай кватэры. Гёкхан па гараскопе Рак, а гэта такія людзі, у якіх усё ляжыць па палічках, што, дарэчы, вельмі зручна.

— Якая ў вашай сям'і формула адносін з фінансамі?

— Блізкая да той, што мой заробак — гэта мой, а Гёкхана — гэта сямейны бюджэт. Калі мне трэба купіць нешта такое, што выходзіць за рамкі маіх асабістых фінансавых магчымасцяў, я кажу мужу. Ведаю, што ён ніколі не адмовіць.

У нас склалася такая традыцыя, што ў супермаркет едзем усёй сям'ёй. Кожны выбірае, што яму падабаецца. Першы час Гёкдэніз клаў у кошык тры шакаладкі. Але мы здолелі яму растлумачыць, што дастаткова адной. Ён абсалютна спакойна навучыўся выбіраць. Больш за тое, сын вучыць нас эканоміць. Напрыклад, ён можа зрабіць мне заўвагу, калі забылася выключыць святло ў пакоі. Прычым размова не толькі аб грошах. Ён ужо заўважыў, што ў Турцыі вада вельмі дарагая, бачыць, як там яе эканомяць. Ведае, што ў Беларусі так шмат вады, што мы можам падзяліцца з іншымі, але ўсё роўна трэба беражліва ставіцца да прыродных рэсурсаў.

— Калі вы адпраўляецеся на гастролі, муж і сын суправаджаюць вас?

— Не. У кожнага з нас свая прафесійная прастора, мы да гэтага ставімся вельмі паважліва. Гёкдэніз таксама застаецца дома з татам ці з бабуляй. Браць дзіця на гастролі, на мой, погляд, не лепшая ідэя. Мы ж там працуем — саўнд-чэк, грым, канцэрт. Дадому прыязджаю позна, а ў дзіцяці павінен быць нармальны рэжым дня.

«Гёкхан хацеў, каб я пераехала на Кіпр. У яго там ёсць знаёмыя ў сферы шоу-бізнесу, і ён абяцаў мне падтрымку. Але я сказала, што маё месца ў Беларусі, што не ўяўляю, як спяваць у іншай краіне».

Усе разам мы ездзім адпачываць. Вельмі любім наведваць маіх бацькоў у Баранавічах. У іх прыватны дом, там цудоўна ў любую пару года. Стараемся знайсці час і паглядзець нешта цікавае ў Беларусі.

Мне падабаецца гасцяваць у Стамбуле — там я забываю пра работу, атрымліваецца цалкам перазагрузіцца. А лепш за ўсё Гёкдэнізу: і ў Турцыі, і ў Беларусі ёсць дзядулі і бабулі, якія яго вельмі любяць.

— Гюнеш, вы сказалі, што паважаеце прафесійную прастору адно аднаго. А асабістую прастору ўдаецца захаваць?

— Вядома. Я замужам дзевяць гадоў, а мае сяброўкі ўсё яшчэ дзівяцца, што муж мяне адпускае з імі павячэраць у кафэ. Мусіць, паданні аб усходніх мужчынах, паказаныя ў кнігах і кіно, аказаліся жывучыя. Але яны зусім не датычацца сучасных мужчын. У мужа таксама з'явіліся сябры ў Беларусі, і калі яны хочуць сабрацца сваёй кампаніяй, я не пярэчу. Думаю, што давер і павага не менш важныя ў сямейным жыцці, чым каханне.

Маргарыта ДРАЗДОВА.
Фота з асабістага архіва Гюнеш АБАСАВАЙ.

Тэлевізар — па раскладзе, смартфон і ноўтбук — не ў зоне дасяжнасці

Як прабудзіць і захаваць у дзяцей цікавасць да чытання?

Сёння, у час інтэрнэту і гаджэтаў, кожны з нас не раз чуў фразу, што сучасныя дзеці не чытаюць. А тыя, што чытаюць, выбіраюць электронныя кнігі. Мы вырашылі даведацца, ці насамрэч гэта так. І накіраваліся ў сталічную дзіцячую бібліятэку № 6 імя Васіля Віткі, вядомую сваім крэатыўным падыходам да ўзаемадзеяння з чытачамі.

Казкі для вундэркіндаў

У чытальнай зале бібліятэкі якраз праходзіла сустрэча з выхаванцамі дзіцячага садка, што месціцца непадалёку. Пасля мерапрыемства маленькія чытачы з задавальненнем гарталі кнігі. А аднаго хлопчыка ледзь удалося ўгаварыць вярнуцца ў садок — так ён захапіўся маляўнічай дзіцячай энцыклапедыяй пра павукоў.

— Школьнікі і дашкольнікі — частыя госці ў нашай бібліятэцы, — кажа **бібліятэкар Наталля АКУЛЕНКА.** — Мы ладзім для іх шмат цікавых мерапрыемстваў з конкурсамі, віктарынамі, майстар-класамі. Святкуем разам дзень лялькі, кавуна, марожанага, сяброўства. Пры дапамозе кніг здзяйсняем з дзецьмі віртуальнае падарожжа ў космас, адпраўляемся ў захапляльную экспедыцыю ў Антарктыду, у лес на «цікае паляванне», вандруем па ўнікальных месцах Беларусі. У мяне ёсць цікавае мерапрыемства — «Сем цудаў Белавежскай пушчы», падрыхтаванае па аднайменнай кнізе. І шораз школьнікі здзіўляюцца: «Божа, і квакша ў нас ёсць! І зуброў у нас лічаць з квадракоптараў!» Потым пра гэта расказваюць бацькам. І нярэдка разам едуць туды, каб пабачыць усё на ўласныя вочы.

Па выхадных у бібліятэцы праходзяць дні сямейнага адпачынку, на якія чытачы прыходзяць цэлымі сем'ямі. Кожны раз яны прысвечаныя нейкай новай тэме: «Карнавал прафесій», «Гэтыя дзівосныя сабакі»... Творчыя супрацоўнікі бібліятэкі разам з бацькамі і дзеткамі чытаюць услых, гуляюць, майструюць вырабы сваімі рукамі.

— Нашы сустрэчы праходзяць у чытальнай зале, — працягвае Наталля Акуленка. — Таму, каб прыцягнуць іх увагу, на самае бачнае месца выстаўляем маляўнічыя кнігі з яркімі вокладкамі. Пры гэтым стараемся рабіць падборкі, накіраваныя на развіццё дзяцей, сочым, каб кніга была не толькі з яркімі ілюстрацыямі, але яшчэ і пазнавальная. Адны з самых любімых, хадавых кніг у бібліятэцы — гэта дзіцячыя энцыклапедыі. Хлопчыкі і дзяўчынкі любяць даведвацца штосьці новае пра жывёл, птушак, рыб, прыроду, асабліва беларускую. І нядзіўна: у нас столькі цікавага! Наогул, школьнікаў вельмі прыцягвае тое, што знаходзіцца ў зоне дасягальнасці, галоўнае, ім пра гэта займальна распавесці. Дзякуючы сучасным беларускім аўтарам, з гэтым праблем няма. У прыватнасці, нашым чытачам спадабалася новая кніга Генадзя Аўласенкі «Таямніцы назваў». У ёй аўтар у казачнай форме паспрабаваў адказаць на пытанні, чаму той ці іншы населены пункт (Дукора, Дудзічы і іншыя), што знаходзіцца на Пухаўшчыне, мае сваю назву.

Вельмі любяць дзеці і сустрэчы з аўтарамі кніг — у многіх з іх вельмі крэатыўны падыход.

— Кацярына Хадасевіч-Лісавая не толькі прыносіць з сабой рукатворных герояў сваіх гісторый, але і сама пераапранаецца ў касцюмы казачных істот, — распавядае бібліятэкар. — Алена Масла перад Новым годам вучыла дзяцей падпісваць паштоўкі. Часты госць нашай бібліятэкі, пісьменнік і былы галоўны рэдактар «Вясёлкі» (дарэчы, у бібліятэцы ёсць філіял музея часопіса «Вясёлка») Уладзімір Ліпскі даваў майстар-клас па напісанні казак. У захапленні школьнікі і ад сустрэч з Ірынай Токаравай. Яе кнігі аб прыгодах хлопчыка Ціма з серыі «Казкі для вундэркіндаў» не толькі цікавыя і займальныя, але і пазнавальныя, развіццёвыя. Там не толькі цуды (дзеці могуць разам з галоўным героем пры дапамозе чароўнага гадзінніка перанесціся з адной эпохі ў іншую), але і этнаграфія, і фальклор — і ўсё ў гульнявой форме.

— Не верце, што дзеці перасталі чытаць, гэта міф, — адрэагавала на маё пытанне **загадчык сектара Таццяна МАКАРЭВІЧ.** — Я больш за 20 гадоў працую ў бібліятэчнай сістэме і магу ўпэўнена сказаць, што сёння, як і раней, ёсць дзеці, якія чытаюць вельмі шмат. Ёсць такія, якія робяць гэта з-пад палкі. Разам з тым яны ўсё адно развітыя, кемлівыя, бо інфармацыю чэрпаюць адусюль, у тым ліку і з інтэрнэту.

Менш забароненых тэм

Дзеці бяруць у бібліятэцы вельмі шмат кніг па школьнай праграме як беларускіх, так і замежных аўтараў. Цудоўна, што зараз вельмі многія творы класікаў перавыдаюцца ў новым, сучасным выглядзе і становяцца больш прывабнымі у тым ліку і для самых маленькіх чытачоў (гэта тоненькія кнігі з яркімі ілюстрацыямі).

— Шмат чытаюць дзеці і па-за школьнай праграмай. Больш за ўсё яны любяць фантастыку — кажа **бібліятэкар Ганна ЦІТАРЭНКА.** — Дзяўчынкам і хлопчыкам малодшага школьнага ўзросту падабаюцца чароўныя гісторыі пра жывёл, якія дапамагаюць паверыць у цуды. Старэйшым цікава чытаць гісторыі пра сваіх аднагодкаў, такіх жа дзяцей, як яны, якія адчуваюць тое ж, што яны. Бо ім прасцей атаясамліваць сябе з блізкім і зразумелым героем, чым з дамамі ў крыналінах з класічнай літаратуры. У прыватнасці, на «ўра» заходзяць прыгодніцкія гісторыі, якія адбываюцца ў школе. Разам з героямі школьнік праходзіць выпрабаванні, суперажывае яго пачуццям.

— Самыя чытаныя ў свеце кнігі — гэта Біблія і «Гары Потэр». У нашай бібліятэцы гісторыя аб прыгодах Гары Потэра таксама карыстаюцца папулярнасцю. Прычым як сярод дзяўчынак, так і сярод хлопчыкаў, — кажа Таццяна Макарэвіч. — Па просьбах дзяцей мы сабралі ўсю серыю кніг, у тым ліку і ў беларускамоўным перакладзе.

— Мая Жэня чытае ў асноўным на рускай мове, бо ёй так прасцей, — распавядае пастаянная наведвальніца бібліятэкі Ірына, мама дзевяцігадовай Яўгеніі. — Але свайго любімага Гары Потэра з задавальненнем перачытала і па-беларуску. Цудоўна, што робяцца пераклады топавых дзіцячых кніг на родную мову. Пакуль ёсць толькі тры часткі Гары Потэра на беларускай, вельмі чакаем, калі перакладуць іншыя.

— Мы стараемся зацікавіць дзетак кнігамі на роднай мове. Ужо традыцыйнымі сталі нашы «Беларускі чацвер» і «Віткаўскія чытанні» (у бібліятэцы ёсць музей Васіля Віткі, які знаёміць з дзіўным светам пісьменніка-казачніка і гумарыста). Дзеці да іх таксама рыхтуюцца, вучаць вершы і чытаюць іх уголас. Прычым робяць гэта вельмі крэатыўна. У прыватнасці, дзяўчынкі прачыталі казку «Вавёрчына гора» па ролях з ноткамі рэпу, а хлопчык-школьнік па-акцёрску абыграў верш «Партрэт» — чытаючы яго ўголас, паралельна паэтапна ствараў малюнак на мальберце. Наш незаменны памочнік у папулярызацыі кнігі — лялечны тэатр «Пацешка», мы яго актыўна выкарыстоўваем на мерапрыемствах, ставім спектаклі па матывах твораў беларускіх і замежных аўтараў. Такія творчыя сустрэчы патрэбныя і цікавыя дзецям. Яны ўзаемна абагачаюць і накіроўваюць іх энергію ў патрэбнае рэчышча.

Паводле слоў бібліятэкараў, вучні старэйшых класаў цікавяцца спецыялізаванай літаратурай па псіхалогіі, у тым ліку пра ўзаемаадносіны бацькоў і дзяцей. Падлеткі ўсё часцей выбіраюць кнігі, якія закранаюць складаныя тэмы з рэальнага жыцця: развод мамы і таты, хваробы, страта блізкага. Нават сучасныя кніжкі-карцінкі, арыентаваныя на дашкольнікаў, уздымаюць такія тэмы, проста яны гавораць пра іх зразумелай і разам з тым вельмі метафарычнай, вобразнай мовай. У кнігах для падлеткаў часта закранаюцца тэмы школьнага цкавання (булінгу), прыняцця сябе і наладжвання адносін з навакольнымі. Гэтыя тэксты больш прамалінейныя, чым кнігі для малых, яны называюць рэчы сваімі імёнамі, але сэнс застаецца нязменны: чытаючы аб душэўных перажываннях героя, школьнік разумее, што ён не адзін, бачыць розныя прыклады ўзаемаадносін і жыццёвых сітуацый. У цэлым, можна сказаць, што ў дзіцячай кнізе з'явілася значна больш псіхалагізму, больш увагі нададзена перажыванням і пачуццям. Становіцца менш забароненых тэм.

Класіка ў... коміксе

Кнізе сёння даводзіцца канкурыраваць і з кіно, і з камп'ютарнымі гульнямі, і з рэаліці-шоу, і з патокам пастоў у сацсетках. Таму супрацоўнікі бібліятэкі стараюцца быць на адной хвалі са сваімі чытачамі. Робяць агляды на кнігі-навінкі ў сацсетках: і «Укантакце», «Інстаграме». Нават завялі TikTok, які актыўна карыстаецца папулярнасцю сярод падлеткаў.

— Апошнім часам вельмі запатрабаваныя кнігі, напісаныя ці афармленыя ў стылі графічнага рамана, дзе малюнкаў больш, чым тэксту, — кажа Таццяна Макарэвіч. — Іх складана злавіць на бібліятэчных палічках, яны практычна заўсёды на руках у чытачоў. Адзін здае і тут жа другі прыбягае і забірае. Школьнікі бяруць і чытаюць коміксы з задавальненнем.

Некаторым бацькам, ведаю, не надта падабаецца, што іх дзеці выбіраюць коміксы. Але не варта быць такімі катэгарычнымі. Камусьці менавіта яны могуць дапамагчы прыйсці да чытання. Напрыклад, малодшая дачка маёй знаёмай палюбіла чытаць менавіта дзякуючы коміксу пра оселка Арыёля. Смешная гісторыя ў малюнках пра французскіх школьнікаў у выглядзе жывёл растапіла яе сэрца. І калі раней яе трэба было ўгаворваць пачытаць перад сном, то цяпер без кнігі не ляжа спаць.

— Што цікава, класіка таксама зараз усё больш выпускаецца ў фармаце графічнага рамана. У прыватнасці, у нашай бібліятэцы ёсць «Дзённік Ганны Франк» у такім выглядзе. Гэта кранальная гісторыя пра дзяўчынку-падлетка, якая тры гады, пакуль разам з сям'ёй хавалася ў сховішчы ад нацыстаў, вяла дзённік. Там распавядае пра свае перажыванні, сям'ю, сяброў — і ўсё гэта на фоне катастрофы вайны. Гэта сур'ёзная літаратура, якая, здавалася б, не вельмі прыцягвае падлеткаў. Але ў фармаце графічнага рамана школьнікі ахвотна чытаюць пра вайну.

Не любяць сучасныя дзеці доўгія апісанні. Раней пісьменнікі часта выкарыстоўвалі іх для таго, каб чытач мог уявіць сабе іншыя краіны, пейзаж ці будову караблёў. Цяпер школьнікі маюць магчымасць «пагугліць», паглядзець, як выглядае трапічны лес, праз які прабіраецца галоўны герой, на YouTube. Ім не так патрэбныя доўгія апісанні — важней дынаміка.

Паводле слоў бібліятэкараў, карыстаецца папулярнасцю сярод сучасных школьнікаў і класіка нашага дзяцінства — «Чараўнік Смарагдавага горада», «Каралеўства крывых люстэркаў», «У краіне нявывучаных урокаў»...

Як прабудзіць і захаваць у дзяцей цікавасць да чытання? Усе мае суразмоўцы сышліся ў меркаванні, што любоў да кнігі лепш за ўсё прывіваць з маленькага ўзросту, для гэтага дастаткова, каб чыталі бацькі, ну, ці хаця б адзін з іх. І, вядома, трэба абмяжоўваць час карыстання гаджэтамі.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.
Фота з архіва бібліятэкі № 6 імя Васіля Віткі.

АСАБЛІВАСЦІ ПЕРАХОДНАГА ЎЗРОСТУ

Што варта казаць падлеткам пра палавое выхаванне

Штогод у свеце сярод дзяўчынак ва ўзросце 15—19 гадоў рэгіструецца 12 мільёнаў выпадкаў родаў (у краінах, якія развіваюцца), 10 мільёнаў выпадкаў непажаданай цяжарнасці, 5,6 мільёна абортаў, прычым 3,9 мільёна з іх носяць небяспечны характар, што спрыяе росту мацярынскай смяротнасці. Трэба сказаць, што ў Беларусі зніжэнне мацярынскай смяротнасці адбываецца хутчэй, чым у іншых краінах, і яна складае ўсяго два выпадкі на 100 тысяч родаў. Пры гэтым праўдзівая і праверэная інфармацыя пра рэпрадуктыўнае здароўе, у прыватнасці прафілактыку інфекцый, якія перадаюцца палавым шляхам, падлеткавую цяжарнасць і аборты, мусіць быць даступнай для маладых людзей і дзяўчат. Але як правільна падаваць яе моладзі?

ІНІЦЫЯТАРЫ РАЗМОЎ — БАЦЬКІ

У 2020 годзе ў Беларусі было праведзена даследаванне, якое складалася з выбарачнага апытання бацькоў школьнікаў ад 6 да 18 гадоў. Апыталі каля 1000 рэспандэнтаў, з якіх 53,7 % — жанчыны.

Больш за 60 % бацькоў выступалі ініцыятарамі размоў з дзецьмі на інтымныя тэмы. Але палове з іх было складана падабраць словы, якія адпавядаюць узросту дзіцяці, 37 % зведвалі пачуццё няёмкасці пры размове, 23 % не змаглі зразумела растлумачыць тое, што хацелі данесці, у 21 % узніклі сумненні ў дакладнасці ўласных ведаў.

Дарэчы, амаль палова рэспандэнтаў мяркуе, што пытанням палавога выхавання павінны займацца ў роўнай ступені школа і бацькі. Больш за 60 % апошніх да адукацыйных праграм у галіне палавога развіцця і здароўя станоўча, 15,2 % — нейтральна. І толькі зусім невялікі працэнт бацькоў баіцца, што адукацыйныя праграмы такога кшталту могуць нанесці шкоду дзіцяці.

ІНФАРМАЦЫЯ МУСІЦЬ АДПАВЯДАЦЬ УЗРОСТУ

Многія бацькі, асабліва тыя, у якіх дзеці яшчэ не дасягнулі школьнага ўзросту, задаюцца пытаннем: а ці не малое маё дзіця для падобнай інфармацыі? Адказ на яго дае **дзіцячы і падлеткавы псіхолаг, гешальт-тэрапеўт Вольга ДРЫЛА**:

— Любая інфармацыя можа падавацца ў адпаведнасці з узростам дзіцяці. Напрыклад, дашкольнік не маленькі для інфармацыі аб тым, як называюцца яго палавыя органы. І наогул, палавое выхаванне — гэта не толькі тое «страшнае» слова з чатырох літар. Гэта вельмі шырокая інфармацыя для розных узростаў. Яна датычыцца як фізіялагічных, так і псіхалагічных аспектаў сталення дзіцяці. Сюды ўваходзіць інфармацыя, напрыклад, аб асабістых межах, аб зменах, якія адбываюцца з целам пры палавым паспяванні, аб супрацьзачаткавых сродках і многае іншае.

Калі бацькі перажываюць, ці змогуць правільна і проста растлумачыць дзіцяці нейкія рэчы, Вольга Дрыла раіць не спрабаваць вынайсці веласіпед, а звярнуцца да чужога вопыту — псіхолагаў, спецыяльнай літаратуры.

ЯК НЕ АБУДЗІЦЬ ЛІШНІ ІНТАРЭС?

Гэта яшчэ адно з пытанняў, якое хвалюе бацькоў.

— Калі даваць інфармацыю ў адпаведнасці з узростам дзіцяці і заставацца ў рамках яго пытання, то дадатковай цікавасці гэта не выкліча. Наогул, цікавасць часцей за ўсё дзеці праяўляюць да таго, што дарослыя не тлумачаць, але забараняюць, — супакойвае Вольга Дрыла.

Але ці законнае палавое выхаванне?

— Так. Паводле дзейнага заканадаўства Рэспублікі Беларусь, да псіхолагаў і псіхатэрапеўтаў непаўналетнія могуць звяртацца па ананімную дапамогу, — тлумачыць эксперт.

КАНФІДЭНЦЫЯЛЬНА І ПРАЎДЗІВА

Крыніцай надзейнай і праўдзівай інфармацыі могуць быць не толькі бацькі ці школьны псіхолаг. Не сакрэт, што сёння падлеткі шмат часу праводзяць у сусветным павуцінні і гэта адна з самых папулярных крыніц ведаў для іх. Таму вельмі важная якасць той інфармацыі, якую яны атрымліваюць. Напрыклад, фонд ААН у галіне народанасельніцтва ў Беларусі падпісаў Мемарандум аб узаемаразуменні з праектам Intimatica, які дапамагае падлеткам, моладзі і іх бацькам проста і даступна атрымліваць дакладныя звесткі ў пытаннях рэпрадуктыўнага здароўя.

Толькі зусім невялікі працэнт бацькоў баіцца, што адукацыйныя праграмы такога кшталту могуць нанесці шкоду дзіцяці.

— Такія мабільныя дадаткі, як Intimatica App, дапамогуць і бацькам, і маладым людзям атрымаць веды на ўмовах канфідэнцыяльнасці, — тлумачыць кіраўнік фонду

Вольга АТРОШЧАНКА. — У любога з нас ёсць рэчы, пра якія мы не гатовыя казаць адкрыта. Кансультацыі праз дадатак — гэта адзін з тых шляхоў, які дазволіць атрымліваць праверэную і праўдзівую інфармацыю, заснаваную на фактах. І дасць магчымасць выкарыстоўваць яе так, каб не нашкодзіць ні сабе, ні блізкім.

БЕЛАРУСЬ — ЛІДАР ПА ЗНІЖЭННІ МАЦЯРЫНСКАЙ СМЯРОТНАСЦІ

Вольга Атрошчанка дадала, што сёння Беларусь — лідар па тэмпах зніжэння ўзроўню мацярынскай смяротнасці:

— Зніжэнне адбываецца хутчэй, чым ў іншых краінах. Смяротнасць складае ўсяго два выпадкі на 100 тысяч жыванароджаных. У нас добрыя колькасныя паказчыкі.

А вось работа з падлеткамі і моладдзю застаецца адным з важных напрамкаў. На жаль, пакуль вельмі многія аспекты, звязаныя з палавым выхаваннем і рэпрадуктыўным здароўем, або табуіраваны, або знаходзяцца пад уплывам стэрэатыпаў, паводле якіх маладыя людзі не маюць магчымасці казаць пра гэта адкрыта.

У 2019 годзе ў Беларусі правялі «Шматіндыкатарнае кластарнае абследаванне для ацэнкі становішча дзяцей і жанчын». Яно паказала, што толькі 53 % маладых людзей ва ўзросце ад 18 да 24 гадоў дакладна ведаюць, якім чынам забяспечваць прафілактыку ВІЧ і СНІД, а таксама іншых захворванняў, якія перадаюцца палавым шляхам.

На жаль, гэта не такі добры паказчык. Мабільны дадатак і сайт, прысвечаныя палавому выхаванню, дапамогуць і маладым людзям, і іх бацькам павысіць узровень ведаў.

Толькі 53 % маладых людзей ва ўзросце ад 18 да 24 гадоў дакладна ведаюць, якім чынам забяспечваць прафілактыку ВІЧ і СНІД, а таксама іншых захворванняў, якія перадаюцца палавым шляхам.

— Мы не можам не закрануць тыя праблемы, якія існуюць і ў нас, і ў іншых краінах: ВІЧ-інфекцыя, захворванні, якія перадаюцца палавым шляхам, падлеткавая цяжарнасць, аборты. Што, як не доступ да інфармацыі, да дапамогі, да кансультацыі, можа дапамагчы ўсяго гэтага пазбегнуць? — кажа Вольга Атрошчанка.

Intimatica з'яўляецца ўнікальным праектам на рынку ўсходняй Еўропы, таму што падае інфармацыю праз звыклыя падлеткам формы: відэа, мультфільмы. Праз мультыплікацыю можна проста тлумачыць складаныя рэчы.

ДАВЕР І ЦЕПЛЫНЯ

Асноўная мэта супрацоўніцтва фонду ААН у галіне народанасельніцтва і праекта Intimatica — даць просты доступ да інфармацыі. Пры гэтым навучаць мэтавую аўдыторыю, менавіта зацікавіўшы яе.

Спецыялісты праекта спадзяюцца не толькі ўмацаваць веды падлеткаў і іх бацькоў у сферы палавога выхавання, але і зрабіць іх адносіны больш даверлівымі і цёплымі. А самім падлеткам дапамагчы прыняць сябе і сваё цела ў такі няпросты перыяд жыцця, як сталенне.

Алена КРАВЕЦ.

Неабходна ведаць

Да 16-ці і пазней...

Лічыцца, што сексуальны інстынкт у дзяўчат «прачынаецца» бліжэй да 25, а вось у юнакоў — у 15—17. І менавіта ў гэтым узросце, ці нават раней хлопцы найчасцей за ўсё пачынаюць палавыя адносіны. Аднак варта памятаць, што жаданне наталіць сексуальную смагу можа скончыцца крымінальным пакараннем, нават калі «ўсё было па ўзаемнай згодзе».

Мінімальнага ўзросту, з якога можна пагаджацца займацца сексам, калі абодва партнёры — непаўналетнія, заканадаўствам не вызначана. Таму інтымныя стасункі паміж падлеткамі самі па сабе не з'яўляюцца ні адміністрацыйным, ні крымінальным злачынствам.

Аднак тым жа законам прадугледжана палавая недатыкальнасць непаўналетніх, якім не споўнілася 16 гадоў, з боку паўналетніх. Згодна з часткай першай артыкула 168 Крымінальнага кодэкса, за палавыя стасункі і іншыя дзеянні сексуальнага характару з асобай, якой не споўнілася 16 гадоў, прадугледжана абмежаванне волі паўналетняга да чатырох гадоў або пазбаўленне свабоды на гэткі ж тэрмін з выплатай штрафу.

Медустановы краіны на законных падставах перадаюць у міліцыю інфармацыю пра раннія сексуальныя стасункі падлеткаў (да 16 гадоў), каб гэтым адносінам далі прававую ацэнку. У такіх выпадках падлеткам забяспечаны разнастайныя праверкі — упэўніцца, што гэта быў не гвалт, не прымус і г. д. А калі яшчэ і цяжарнасць здарылася, то «разбор» палётаў будзе больш грунтоўны.

Дарэчы, згодна з часткай другой артыкула 168, калі сексуальныя дзеянні адбываліся не адзін раз (нават калі абодвум гэта падабалася), то віноўнага могуць пазбавіць волі на тэрмін ад трох да дзесяці гадоў.

Крымінальная адказнасць для юнакоў, якія займаліся сексам з непаўналетнімі, наступае з 18 гадоў. Аднак калі палавая сувязь кваліфікуецца як згвалтаванне (артыкул 166) ці гвалтоўныя дзеянні сексуальнага характару (артыкул 167), то крымінальная адказнасць наступіць з 14 гадоў. Мужчынам жа ўвогуле лепш спытаць пашпарт у юнай дзяўчыны, якая можа аказацца не 18-гадовай чараўніцай, а 15-гадовай акселераткай. Пры гэтым закон дзейнічае аднолькава ў дачыненні да абвінавачванага. Няважна, звязалася з падлеткам паўналетняя «цётка» ці з дзяўчынкай — паўналетні «дзядзька».

Крымінальнае права вызначае ўзрост сексуальнай згоды (узрост згоды) як узрост, пачынаючы з якога чалавек лічыцца здольным даць інфармаваную згоду на ўступленне ў палавую сувязь з іншай асобай. У Беларусі гэта 16 гадоў.

З 2021 года, калі былі ўнесены змены ў кодэксы па пытаннях крымінальнай адказнасці, артыкул 168 быў дапоўнены невялікай заўвагай: калі пацярпелы пабраўся шлюбам ці ажаніўся з абвінавачванай у сексуальных дзеяннях асобай, злачынства перастае быць грамадска небяспечным.

Ірына СІДАРОК.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению антикризисного управляющего ООО «Юрстайл групп»

(220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 67, офис 1404)

проводит в процедуре экономической несостоятельности (банкротстве) на основании определений Экономического суда Минской области от 23.09.2022, 23.09.2022 по делу № 290-17Б/2019 открытый аукцион по продаже имущества ДУП «Передвижная механизированная колонна № 185» УП «Минскоблсельстрой»

(222410, Минская область, г. Вилейка, ул. Чапаева, 50, УНП 690018995) **в составе:**

Лот № 1:

• пилорама *(составные части и принадлежности: 3 (три) погреба, 2 (две) пристройки, 3 (три) склада, столярный цех, подвал, покрытие)* **с инв. № 631/С-58063 общей площадью 517,3 кв. м;**

• заправочная ГСМ *(составные части и принадлежности: склад, диспетчерская)* **с инв. № 631/С-58059 общей площадью 9,1 кв. м;**

• трансформаторная подстанция (ТП-32) *(составные части и принадлежности: электрические сети)* **с инв. № 631/С-66894 общей площадью 35,8 кв. м;**

Объекты расположены по адресу: Минская область, г. Вилейка, пер. Колхозный, 11/1, 4, 2.

• бункер с 2 циклонами для удаления древесных отходов, адрес местонахождения: Минская область, г. Вилейка, пос. Чапаева, 50.

Начальная цена без НДС – **120 390,00** бел. руб.

Начальная цена снижена на 50 %.

Задаток 10 % от начальной цены – **12 039,00** бел. руб.

Лот № 2: административное здание *(составные части и принадлежности: пристройка, туалет)* **с инв. № 631/С-13805 общей площадью 685,4 кв. м, расположенное по адресу: Минская область, г. Вилейка, пер. Колхозный, 11/8.**

Начальная цена без НДС – **85 000,00** бел. руб.

Начальная цена снижена на 50 %.

Задаток 10 % от начальной цены – **8 500,00** бел. руб.

Лот № 3:

• склад цемента *(составные части и принадлежности: навес, подвал)* **с инв. № 631/С-66993 общей площадью 23,5 кв. м;**

• склад извести *(составные части и принадлежности: навес, подвал, емкость)* **с инв. № 631/С-66992 общей площадью 128,4 кв. м;**

• склад с инв. № 631/С-66994 общей площадью 130,7 кв. м;

• лесопильный цех с инв. № 631/С-66991 общей площадью 476,6 кв. м.

Объекты расположены по адресу: Минская область, г. Вилейка, пер. Колхозный, 11/5, 7, 3, 6.

• силосные емкости для хранения цемента в составе: силос цемента, 4 шт. с **инв. № 4214274, адрес местонахождения: Минская область, г. Вилейка, пос. Чапаева, 50.**

Начальная цена без НДС – **56 400,00** бел. руб.

Начальная цена снижена на 50 %.

Задаток 10 % от начальной цены – **5 640,00** бел. руб.

Лот № 4: гараж-мастерские с инв. № 631/С-58065, общей площадью 1633,9 кв. м, расположенный по адресу: Минская область, г. Вилейка, пер. Колхозный, 11.

Начальная цена без НДС – **71 000,00** бел. руб.

Начальная цена снижена на 50 %.

Задаток 10 % от начальной цены – **7 100,00** бел. руб.

Недвижимое имущество расположено на земельном участке с кадастровым номером 621350100005000936 площадью 6,6550 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, г. Вилейка, пер. Колхозный, 11, для обслуживания Объектов будет выделена доля в праве на указанный земельный участок.

Лот № 5: кран-балка в составе:

- кран-балка опорная электрическая пролетом 10,0 м;
- таль электрическая (тельфер) грузоподъемностью 3 т, высота подъёма 5 м;
- подкрановый путь длиной 54 м: 2 двутавра, высота полки 0,4 м.

Начальная цена без НДС – **4 340,00** бел. руб.

Начальная цена снижена на 30 %.

Задаток 10 % от начальной цены – **434,00** бел. руб.

Оборудование расположено по адресу: Минская область, г. Вилейка, пер. Колхозный, 11.

Шаг аукциона – 5 (пять) процентов.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600 169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», код платежа – 40901 OTHR.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня проведения аукциона, если иной срок не будет установлен собранием (комитетом) кредиторов

Победитель аукциона (единственный участник аукциона) в течении 5 (пяти) банковских дней со дня проведения аукциона оплачивает вознаграждение, в размере: по лотам №№ 1–4 – 4 (четырех) процентов от цены продажи предмета аукциона, по лоту № 5 – 10 (десяти) процентов от цены продажи предмета аукциона и возмещает затраты на публикацию.

При подаче документов на участие в торгах граждане Республики Беларусь, иностранные граждане и лица без гражданства, а также граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие за пределами Республики Беларусь, в том числе представители юридических лиц Республики Беларусь, предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Победителем признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену приобретения лота по сравнению с предложениями других лиц.

Участникам, не признанным победителями, задаток возвращается в безналичной форме в течение 5 рабочих дней с даты проведения торгов.

Результаты торгов оглашаются публично в день проведения торгов.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Организатор аукциона вправе отказаться от их проведения не позднее чем за пять дней до даты их проведения.

Порядок проведения торгов и оформление участия в торгах определяется Законом Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-З «Об экономической несостоятельности (банкротстве)».

Предыдущие извещения были опубликованы в газете «Звязда»: по лотам №№ 1–4 – от 09.07.2022, 30.08.2022, по лоту № 5 – 21.06.2022, 13.08.2022.

Аукцион состоится **26.10.2022 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324.**

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **24.10.2022** до **17.00** по указанному адресу.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, телефон для осмотра: (8029) 685 36 77.

УНП 690018995

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ • ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор электронных торгов	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703**
Продавец	**РУП «Минскэнерго» филиал «Слуцкие электрические сети», ул. Энергетиков, 1, 223610, г. Слуцк, Минская обл., 801795-61123**
Оператор ЭТП	**ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703. Адрес ЭТП: www.ipmtorgi.by**

Предмет электронных торгов

Лот №	Наименование	Начальная цена, бел. руб., без НДС
1	**Оперативно-эксплуатационный пункт «Теребуты»** (помещение неустановленного назначения), инв. № 645/D-4343, общ. пл. 55.4 кв. м, расположенный по адресу: Минская обл., Стародорожский р-н, аг. Теребуты, пер. Энергетиков, 1-1	**16 250,00**

Шаг электронных торгов составляет 5 % от начальной цены предмета электронных торгов

Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/счет BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBBY2X. Получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки». УНП 191 021 390

Дата и время начала и окончания электронных торгов: с 11.00 до 11.10 21.10.2022 г.

Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по **20.10.2022** до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by

Извещение о проведении электронных торгов опубликовано в Единой базе (au.nca.by) от 06.10.2022 г.

Контактные телефоны: +375 (17) 280-36-37; +375 (44) 704-92-06. **E-mail:** auction@cpo.by

---

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Воложинская райагропромтехника» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже одним лотом имущества в составе:

• капитальное строение с инв. № 632/С-31573 (наименование – административно-бытовой корпус *(составные части и принадлежности: подвальный этаж, склад ГСМ АЗС, производственная площадка, грязеотстойники, очистное сооружение, канализационный отстойник, внутриплощадочные сети канализации, внутриплощадочные сети водопровода, кабельная линия электропередачи, внутриплощадочная тепловая сеть, телефонная канализация, ограждение, ворота, туалет наружный))***, общ. пл. 843,1 кв. м, адрес: Минская область, Воложинский район, Воложинский с/с, 28, 0,7 км западнее д. Капустино;**

• капитальное строение с инв. № 632/С-31572 (наименование – склад № 1 *(составные части и принадлежности: навес))*, **общ. пл. 821,5 кв. м, адрес: Минская область, Воложинский район, Воложинский с/с, 28/5, 0,7 км западнее д. Капустино;**

• капитальное строение с инв. № 632/С-31566 (наименование – материально-технический склад *(составные части и принадлежности: навес))*, **общ. пл. 490,8 кв. м, адрес: Минская область, Воложинский район, Воложинский с/с, 28/1, 0,7 км западнее д. Капустино;**

• капитальное строение с инв. № 632/С-31568 (наименование – генераторное здание), общ. пл. 14,2 кв. м, адрес: Минская область, Воложинский район, Воложинский с/с, 28/3, 0,7 км западнее д. Капустино;

• капитальное строение с инв. № 632/С-31567 (наименование – трансформаторная подстанция), общ. пл. 45,3 кв. м, адрес: Минская область, Воложинский район, Воложинский с/с, 28/2, 0,7 км западнее д. Капустино;

• капитальное строение с инв. № 632/С-31571 (наименование – здание котельной), общ. пл. 123,7 кв. м, адрес: Минская область, Воложинский район, Воложинский с/с, 28/4, 0,7 км западнее д. Капустино;

• капитальное строение с инв. № 632/С-31570 (наименование – автогараж № 1), общ. пл. 1121,4 кв. м, адрес: Минская область, Воложинский район, Воложинский с/с, 28/6, 0,7 км западнее д. Капустино;

• капитальное строение с инв. № 632/С-31569 (наименование – автогараж № 2 *(составные части и принадлежности: навес))*, **общ. пл. 990,0 кв. м, адрес: Минская область, Воложинский район, Воложинский с/с, 28/7, 0,7 км западнее д. Капустино.**

Объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 622081700001000256 ***(право постоянного пользования)*** **площадью 8,0000 га по адресу: Минская область, Воложинский район, Воложинский с/с, 28, 0,7 км западнее д. Капустино.**

Земельный участок имеет ограничения прав: зона санитарной охраны источников питьевого водоснабжения централизованных систем питьевого водоснабжения, пл. 8,0000 га, охранная зона электрических сетей, пл. 0,1345 га, придорожная полоса (контралируемая зона) автомобильных дорог, пл. 1,8950 га.

Имущество обременено договорами аренды.

Начальная цена с НДС (20 %) **– 1 519 740,00** бел. руб.

Задаток 10 % от начальной цены **– 151 974,00** бел. руб.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600 169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, код платежа – 40901, код категории платежа OTHR, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 3 (трех) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона и возмещает продавцу затраты на публикацию извещения о проведении аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.rlt.by.** Предыдущее извещение было опубликовано в газете «Звязда» от 19.08.2022.

Аукцион состоится **20.10.2022** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **19.10.2022** до **16.00** по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17. Тел. для осмотра: 8 (01772) 43 3 31, 8 (029) 783 10 06.

УНП 600018001

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ • ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5**
Продавец	**Копыльское райпо, г. Копыль, пл. Ленина, 21**

Оператор ЭТП – ООО «ИПМ-Консалт оценка». Адрес ЭТП – www.ipmtorgi.by

Предмет электронного аукциона

Лот № 1

Здание магазина

(145,5 кв. м, 642/С-41561, составные части: пристройка).

Адрес: **Минская обл., Копыльский р-н, Копыльский с/с, д. Низковичи, ул. Центральная, 10А**

Сведения о земельном участке: пл. **0,1340 га** предоставлен на праве аренды (срок действия по 01.08.2032) для строительства и обслуживания магазина. Ограничения (обременения): водоохранная зона рек и водоемов

Начальная цена лота № 1 с НДС 20 % – 9 400,00 бел. руб.

Лот № 2

Магазин

(119,8 кв. м, 642/С-11307, составные части: сарай).

Адрес: **Минская обл., Копыльский р-н, Слобода-Кучинский с/с, д. Бадежи, ул. Центральная, 26А**

Сведения о земельном участке: пл. **0,0777 га** предоставлен на праве аренды (срок действия по 01.08.2032) для строительства и обслуживания здания магазина. Ограничения (обременения): водоохранная зона рек и водоемов

Начальная цена лота № 2 с НДС 20 % – 23 900,00 бел. руб.

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в бел. рублях перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 30 (тридцать) календарных дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов

50 % от стоимости предмета аукциона (с учетом ранее внесенного задатка) производится в течение 5 (пяти) календарных дней и оставшаяся сумма в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения и оформления участия в электронных торгах

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, **штрафные санкции** прописаны в **соглашении** о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену

Победитель электронных торгов либо единственный участник, согласившийся повысить нач. цену предмета торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение в размере 5 % от цены продажи предмета аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона

Начало торгов: 08.11.2022 в 12.00, Окончание торгов: 08.11.2022 в 13.00.

Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов.

Заявки на участие принимаются по 07.11.2022 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by

Контактные телефоны: +375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

---

ООО «Деловая оценка» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Борисовский завод полимерной тары «Полимиз» (продавец) извещает о проведении **18 октября 2022 года** повторного открытого аукциона по продаже имущества в 11.00 по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2

№ лота	Наименование имущества	Начальная цена продажи с НДС, бел. руб.	Задаток (10 %) с НДС, бел. руб.
Местонахождение имущества: Минская область, г. Борисов, ул. Ибаррури, 42			
1	Лифт грузовой, инв. № 493, лифт грузовой, инв. № 494, лифт грузовой, инв. № 500, лифт грузовой, инв. № 515, диспетчерская связь лифтов, инв. № 3985	7 128,00	712,80

Продавец: ОАО «Борисовский завод полимерной тары «Полимиз», Минская область, г. Борисов, ул. Ибаррури, 42.

Контактный телефон +375 29 655 50 51. **Шаг аукциона – 5 % от начальной цены лота в фиксированной сумме.**

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет **Организатора аукциона ООО «Деловая оценка»: р/с BY60BELB30121322650030226000 в филиале ОАО «Банк БелВЭБ», г. Гомель, ул. Советская, 71, БИК BELBBY2X, УНП 490870026.**

2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2, в рабочие дни с **10.00 до 13.00** и **14.00 до 17.00** от даты опубликования настоящего извещения.

Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 17.10.2022 г. в 17.00. Порядок участия и проведения аукциона с перечнем необходимых документов опубликован на сайте www.deloocenka.by.

С предметом аукциона можно ознакомиться каждую пятницу по предварительному согласованию с ликвидатором.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона не позднее чем за 3 (три) дня до его проведения. Единственный участник имеет право приобрести лот с шагом 5 %. Победителем торгов будет признан участник, предложивший более высокую цену. Лицо, являющееся победителем торгов, обязано: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **5 (пяти)** календарных дней с момента подписания протокола; оплата должна быть произведена в течение **10 (десяти)** рабочих дней после подписания договора купли-продажи. Возместить затраты на организацию и проведение аукциона и оплатить вознаграждение организатору торгов в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет окончательной стоимости предмета оценки. Проводится аукцион в соответствии с Положением Общества с ограниченной ответственностью «Деловая оценка» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Конт. тел. организатора аукциона: +375 (232) 34-62-36, +375 (44) 750-40-03, +375 (29) 303-30-62

Центр Промышленной Оценки
• ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона:
ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. Сайт в интернете: www.cpo.by

Продавец: ОАО «Лидахлебопродукт», Гродненская область, г. Лида, ул. Булата, 1. Тел.: (0154) 65 25 01

Оператор ЭТП: ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46. www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов

Лот № 1
Здание гаражей (здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т. ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции)), инв. номер 430/С-58686, общей площадью 807,2 кв. м. Составные части и принадлежности: пристройка. Адрес: Гродненская обл., Новогрудский р-н, Петревичский с/с, 47, здание гаражей, северо-западнее д. Новины.
Сведения о земельном участке: предоставлен на праве аренды по 05.05.2071 общей площадью 0,2494 га для строительства и обслуживания здания гаражей

Начальная цена с НДС 20 %: 3 852,00 белорусских рублей (снижена на 90 %)

Лот № 2
Здание дома механизатора (здание специализированное сельскохозяйственного назначения), инв. номер 430/С-58685, общей площадью 259,1 кв. м. Составные части и принадлежности: пристройка, сарай, навес. Адрес: Гродненская обл., Новогрудский р-н, Петревичский с/с, 46, здание дома механизатора, северо-западнее д. Новины.
Сведения о земельном участке: предоставлен на праве аренды по 05.05.2071 общей площадью 0,1570 га для строительства и обслуживания здания дома механизатора

Начальная цена с НДС 20 %: 2 088,00 белорусских рублей (снижена на 90 %)

Лот № 3
Здание ремонтной мастерской (здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т. ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции)), инв. номер 430/С-58687, общей площадью 351,7 кв. м. Адрес: Гродненская обл., Новогрудский р-н, Петревичский с/с, 48, здание ремонтной мастерской, северо-западнее д. Новины.
Сведения о земельном участке: предоставлен на праве аренды по 05.05.2071 общей площадью 0,2415 га для строительства и обслуживания здания ремонтной мастерской

Начальная цена с НДС 20 %: 2 412,00 белорусских рублей (снижена на 90 %)

Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – **ЗАО «Центр промышленной оценки»**

Срок подписания договора купли-продажи: 15 рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся приобрести предмет электронных торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета электронных торгов, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение **5 %** от цены продажи в течение 3 дней после проведения электронных торгов

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 23.08.2022 г.

Дата и время начала и окончания электронных торгов
Начало торгов: 10.00 **25.10.2022 г.**
Окончание торгов: 11.00 **25.10.2022 г.**
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по **24.10.2022 г.** до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by

Контактные данные	Тел.: +375 17-280-36-37; +375 (29) 317-95-42; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by; info@ipmtorgi.by

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении **31 октября 2022 года** повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5»

Предмет торгов

«Здание весовой АБЗ «Заславль» общей площадью 29,2 кв. м, инв. № в ЕГРНИ 600/С-122807 (составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание весовой АБЗ «Заславль» с навесом 1, забором а 1, металлическим ограждением площадки для стоянки автомобилей а2, асфальтная площадка на АБЗ «Заславль» а3, технологическая площадка по хранению и обработке материалов а4)

Сведения о земельном участке: площадь – 2,2169 га, кадастровый номер – 623650100001005211

Местонахождение:
Минская обл., Минский р-н, г. Заславль, ул. Заводская, 17/1

Начальная цена: 1 193 630,40 бел. руб. с учетом НДС

Сумма задатка: 119 363,00 бел. руб.

Обременение: аренда

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 5», г. Минск, ул. Лукьяновича, 4-253.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ №527 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLBBBY2X, код платежа – 40901, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежного документа о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся **31 октября 2022 года в 10.30** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются **с 07.10.2022 по 27.10.2022** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. По вопросу осмотра объекта следует обращаться по телефону: (017) 388-43-21.

Телефоны для справок:
(017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 388-43-21, (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»)

ООО «Деловая оценка» (организатор аукциона) по поручению ЗАО «Завод пластиковой упаковки» (продавец) извещает о проведении **18 октября 2022 года** повторного открытого аукциона по продаже имущества в 12.00 по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2

№ лота	Наименование имущества	Начальная цена продажи с НДС, бел. руб.	Задаток (10 %) с НДС, бел. руб.
	Местонахождение имущества: Минская область, г. Борисов, ул. Ибаррури, 42		
1	Биогазовая электростанция (электрогенератор)Weukesha H24 GLD-200, 2007 года выпуска, серийный номер C17231/1	477 360,00	47 736,00
2	Вырубной штамп, производство Германия	993,60	99,36
3	Маркировочная машина	99 360,00	9 936,00
4	Линия по производству стаканчиков KL2SH KIEFEL, заводской № 3432/54	38 880,00	3 888,00
5	Машина для 6-цветной печати OMSO PC/55 AC, 1996 года изготовления, серийный номер APX0103 96	34 884,00	3 488,40
6	Машина печати на полистир. крышках VAN DAM DLC, серийный номер S102675	26 460,00	2 646,00
7	Устройство рукав этикеточный	118 800,00	11 880,00
8	Формопласт FORMO plast 235/80, 1981 год изготовления, серийный номер 5367	1 188,00	118,80
9	Экструдер ROTEX-40D производства «Kiefel», тип V12, серийный номер 0126	1 620,00	162,00
10	Термоформующая машина SPEEDY-BC, производитель – Италия, заводской номер RI236.96, год выпуска 1996	90 720,00	9 072,00

Продавец: ЗАО «Завод пластиковой упаковки», Гомельская область, г. Речица, ул. Сыдько, д. 115, пом. 11.
Контактный телефон +375296555051.

Шаг аукциона – 5 % от начальной цены лота в фиксированной сумме.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет **Организатора аукциона ООО «Деловая оценка»: р/с BY60BELB30121322650030226000 в филиале ОАО «Банк БелВЭБ», г. Гомель, ул. Советская, 71, БИК BELBBY2X, УНП 490870026.**

2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2, в рабочие дни с **10.00 до 13.00** и **14.00 до 17.00** от даты опубликования настоящего извещения. **Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 17.10.2022 г. в 17.00.** Порядок участия и проведения аукциона с перечнем необходимых документов опубликован на сайте www.deloocenka.by.

С предметом аукциона можно ознакомиться каждую пятницу по предварительному согласованию с ликвидатором.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 (три) дня до его проведения. Единственный участник имеет право приобрести лот с шагом 5%. Победителем торгов будет признан участник, предложивший более высокую цену. Победитель торгов обязан: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **5 (пяти)** календарных дней с момента подписания протокола; если между продавцом и покупателем в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **10 (десяти)** рабочих дней после подписания договора купли-продажи. Возместить затраты на организацию и проведение аукциона и оплатить вознаграждение организатору торгов в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет окончательной стоимости предмета оценки. Проводится аукцион в соответствии с Положением Общества с ограниченной ответственностью «Деловая оценка» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части). **Конт. тел. организатора аукциона: +375 (232) 34-62-36, +375 (44) 750-40-03, +375 (29) 303-30-62.**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА
ОАО «СЛОНИМСКАЯ КАМВОЛЬНО-ПРЯДИЛЬНАЯ ФАБРИКА»

Предмет торгов, краткая характеристика	**Лот № 1 – капитальное строение, инв. № 450/С-20867 – пилорама с пристройкой и подвалом** общей площадью 443,2 кв. м, кирпичное, 1995 г. п. и **технологическое оборудование:** рама лесопильная Р63-4Б в комплекте с оборудованием (инв. № 225); электроталь ТЭ-100 (инв. № 2205); электроталь ТЭ-100 (инв. № 2209), транспортерная линия (инв. № 2206)		
Информация о земельном участке	Кадастровый номером 425450100001010263, площадь 0,4959 га, целевое назначение – для строительства и обслуживания здания пилорамы, право аренды по 04.10.2071 г.		
Местонахождение	Гродненская обл., Слонимский р-н, г. Слоним, ул. Брестская, 50, корпус 7		
Начальная цена с учетом НДС	**95 829,83 рублей**	**Задаток (1 %)**	**958,00 рублей**
Условие аукциона	Покупатель оплачивает затраты продавца, связанные с заключением договора поручения на организацию и проведение торгов по продаже имущества в размере 1 % от цены продажи лота		
	Сведения о продавце: ОАО «Слонимская камвольно-прядильная фабрика», г. Слоним, ул. Брестская, 50, тел.: 8 (01562) 25037, 25072		
Сведения об организаторе торгов и номер счета для перечисления задатка: Гродненское областное учреждение финансовой поддержки предпринимателей, г. Гродно, ул. Мицкевича, 8, тел. 8 (0152) 621632, номер счета BY65BLBB30150500481906001002 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской обл., код BLBBBY2X, УНП 500481906			
Срок заключения договора купли-продажи: в течение 10 дней с момента проведения аукциона. Условия оплаты: в течение 30 календарных дней с момента заключения договора купли-продажи			
Торги состоятся 8 ноября 2022 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8			
Срок подачи документов	**По 1 ноября 2022 года включительно до 16.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8**		
Условия участия и порядок проведения аукциона размещены на сайте **www.fincentr.by**. Тел. для справок 8 (0152) 621632			

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона, оператор ЭТП	**ООО «Расантехторг»**, г. Минск, ул. Беды, 33, помещение 339. Адрес ЭТП: www.torgi24.by
Продавец	**ООО «КосвиПромСталь»** Минская область, г. Минск, ул. Каменногорская, д. 47, оф. 45

Предмет электронных торгов

Лот	Наименование (назначение), инвентарный номер	Начальная цена с НДС (бел. руб.)	Минимальная цена с НДС (бел. руб.)
912	Имущество: - Высечной пресс Trumatic 2000 (износ гидравлической системы на 75 %, не держит давление, часто отключается, утечка гидравлической жидкости); - Фрезерный станок с ЧПУ и автосменой инструмента M25H и системой аспирации (не подключен, нет программного обеспечения (софта); - Комплект оборудования для полимерных порошковых покрытий (необходима замена тенов); - Гидравлические гильотинные ножницы BAYKAL mod. HGL 2606 б.у. (износ 75 %, необходима замена ножа и цилиндров); - Листогибочный гидравлический пресс BAYKAL mod. APHS-C 2609*90 с ЧПУ ESA 530 (необходима замена упоров и гидравлической системы, цилиндры)	171 006,32	8 550,32

расположенные по адресу: 220024, г. Минск, ул. Бабушкина, д. 14

Размер шага составляет **5 %** от начальной цены лота

Задаток 5 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/с BY56UNBS30120893600010000933 в ЗАО «БСБ Банк», код UNBSBY2X, г. Минск, пр-т Победителей, 23/3, УНП 191514793, получатель: ООО «Расантехторг»

Срок подписания договора купли-продажи: 5 (пять) рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов

Победитель торгов (претендент на покупку) обязан оплатить предмет аукциона в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 30 (тридцати) дней со дня проведения торгов, если иной срок не установлен собранием (комитетом) кредиторов

Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан возместить затраты на проведение торгов и оплатить вознаграждение аукциона в размере **5 %** от цены продажи лота в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона. Затраты на организацию и проведение электронных торгов составили: по лоту – **не более 950,00 бел. руб.**

Дата и время начала торгов: 24.10.2022 в 09.00.
Дата и время окончания торгов: 24.10.2022 в 16.00

Для участия в торгах необходимо подать заявку и пройти регистрацию в качестве участника торгов на торговой площадке **www.torgi24.by**.
Прием документов на участие в торгах осуществляется организатором торгов ООО «Расантехторг» на электронную почту: **info@torgi24.by**.
Срок приема заявлений на участие в торгах и оплаты задатка – с **06.10.2022 по 21.10.2022** с 9.00 до 17.00.
Имеющиеся обременения в отношении имущества: в залоге у ЗАО «МТБанк»

Контактные данные: +375 (29) 607-79-50; +375 (29) 607-22-87. E-mail: info@torgi24.by

НАЙЛЕПШЫ СРОДАК АД ХАНДРЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

На пачатку восені ў нас тыдзень гасціла бабуля мужа. Дык за гэты час, здаецца, ажно памаладзела. Кожны раз, калі тэлефанавалі ёй у горад і пыталіся, што новага, чулі ў адказ: «Усё па-старому. А што ў мяне можа быць новага? Сяджу ў чатырох сценах, нікога не бачу». У нас Таццяна Віктараўна хадзіла «на сяло», абменьвалася навінамі з мясцовымі бабулькамі, прыходзілі і яны да яе. Найбольш бабулю ўразіў выпадак з суседскай курыцай, якая пад нашым вагончыкам (дзе часова складаем інструменты) высядзела куранят. Яна так замаскіравалася за старымі вокнамі, што мы яе заўважылі толькі праз тры тыдні, калі дзеткі вылупіліся з яек. Якраз у гэты момант міма праходзіў мясцовы жыхар Ягор. «Раз на вашым участку вылупіліся, забірайце сабе. Падгадуеце зіму, а ўлетку будзеце па яйку ў дзень ад курыцы мець». Тут падбегла суседка Валя, якая зграбала лісце. «Забірайце, — кажам ёй, — гэта, відаць, ваша курыца ў нас прыгрэлася». — «Не, мае

ўсе на месцы. Пайду Інцы скажу, можа, яе». Праз пяць хвілін на гарызонце паказаліся Іна з мужам Аляксандрам і з вядром у руках. «Курыца прыходзіла паесці, а потым знікала. А апошнія пару дзён зусім яе не бачыла. Думала, што каршун задзёр». Пакуль складалі ў вядро маленькія ціўкаючыя камячкі, жартавалі па-суседску. «Ну, Аляксандр, які яшчэ нам сюрпрыз чакаць — Казбек (конь) ужо прыходзіў на ўчастак ласавацца канюшынай, цяпер курыца з куранятамі, хто наступны?» — «Напэўна, свінню падкладу», — смяецца сусед.

Дарэчы, наконт каня. Нядаўна даведалася, што знаёмыя з іншай вёскі якраз зараз ратуюць жыццё кабыле Каці. Яна праслужыла гаспадару 23 гады са сваіх 30 і цяпер за непатрэбай можа стаць каўбасой ці кансервамі. Каціна жыццё не было салодкім. Слой гною на поўсці, нячышчаныя капыты, адсутнасць прагулак і дрэннае харчаванне. Але калі памыць, прычасаць і дапамагчы жыць інакш, яна зможа радаваць людзей сваёй прыгажосцю. Каця — спакойная, ручная, добрая. Каб дапамагчы жывёле сустрэць шчаслівую старасць, неабыякавыя суседзі завялі рахунак для збору грошай на яе выкуп і пошук новага жылля. Людзі адгукнуліся і суму, якую прасіць за яе гаспадар, ужо сабралі. І нават новы гаспадар, здаецца, ужо знойдзены.

Увогуле, я думаю, дапамагаць камусьці, каму горш, чым табе, — найлепшы сродак ад хандры. Самы просты спосаб на вёсцы — проста падысці і час ад часу паразмаўляць-пацікавіцца, як здароўе ў мясцовай бабулькі, якая жыве адна і не хоча ехаць на зіму ў горад да дзяцей. Бо адзін раз паддалася на ўгаворы, з'ездзіла. «Яны на працы, — кажа, — а я адна сяджу цэлымі днямі ў чатырох сценах. Тут, у вёсцы, хоць на двор выйдзеш, на лавачцы пасядзіш, чалавека знаёмага пабачыш. Там жа хоць і ёсць лавачкі каля пад'езда, але ж людзі чужыя. Да курачак сваіх тут схаджу, пакармлю іх, паразмаўляю. Тым больш сын мне ўнітаз усталяваў, душавую кабіну, ваду ў хату правёў, каб з калодзежа не цягаць. Таму пакуль магу рухацца, буду зімаваць дома, бо ў сваёй хаце і сцены лечаць».

Надзея ДРЫНДРОЖЫК, фота аўтара.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ!

САЛАТА З ЗЯЛЁНЫХ ПАМІДОРАЎ

Гэтую салату можна каштаваць ужо праз 4-5 гадзін. На смак яна злёгку саладкаватая, без кіслінкі і вастрыні.

Спатрэбіцца: *зялёныя памідоры — 1 кг; цыбуля рэпчатая — 2 шт.; балгарскі перац — 2 шт.; часнок — 1 зубок. Для марынаду: соль — 0,5-1 ч. л.; цукар — 3 ст. л. (без горкі); соевы соус — 3-4 ст. л.; алей — 3 ст. л.; воцат яблычны (або сталовы 9 % воцат) — 3 ч. л.; каляндра ў зернетках — 1 ч. л.*

Памідоры прамыць пад праточнай вадой, вылажыць на друшляк і абліць кіпенем. Абдаваць кіпенем трэба, каб не было гаркаты і памідоры хутчэй прасаліліся. Можна выкарыстоўваць як бурыя памідоры, так і памідоры малочнай спеласці.

Нарэзаць кружкамі або паўкружкамі памідоры, цыбулю і балгарскі перац, дадаць здробнены часнок.

Для марынаду змяшаць соль, цукар, соевы соус, алей, воцат і каляндру.

Заліць марынадам салату.

Змяшаць, прыкрыць ёмістасць талеркай, пакінуць на пару гадзін у цёплым месцы, каб гародніна пусціла сок, затым прыбраць у халадзільнік. Увесь свой смак салата раскрые праз суткі.

РОШЦІ — ДРАНІКІ ПА-ШВЕЙЦАРСКУ

Бульба, цыбуля і алей — усяго тры інгрэдыенты для швейцарскіх дранікаў. Рошці або «бульбяны дыванок» гатуюць з дзёртай бульбы. Можна з'есці проста так са смятанай, можна выкарыстоўваць у якасці асновы для ўсялякіх прысмакаў — рыбы, вяндліны, сыру.

Спатрэбіцца: *бульба — 2-3 шт., цыбуля рэпчатая — 1-2 шт., алей — 3 ст. л., масла — 1 ч. л., соль — на смак, пятрушка, кроп і зялёная цыбуля.*

Бульбу чысцім, надзіраем на буйнай тарцы. Да бульбы дадаём дробна нарэзаную цыбулю.

Наліваем сталовую лыжку алею, дадаём мяккае масла. Солім на смак, добра змешваем.

У патэльню наліваем алей, які застаўся, выкладваем бульбу, размяркоўваем роўным пластом. Вазьміце патэльню пабольш, каб дранік атрымаўся тонкім і добра прасмажыўся.

Смажым прыкладна 5 хвілін з аднаго боку. Пераварочваем і смажым яшчэ 5 хвілін з другога боку.

«Бульбяны дыванок» нараспаем лустачкамі, пасыпаем зяленівам. Зверху можна пакласці ўсё што заўгодна — ласось, вяндліну, сыр, марынаваную гародніну. А можна проста паліць смятанкай. Смачна есці!

КЕКСЫ З АЎСЯНЫХ ШМАТКОЎ З ЯБЛЫКАМІ

Спатрэбіцца: *аўсяныя шматкі — 150 г; мука — 150 г; яйкі — 2 шт.; цукар — 70 г; яблыкі — 500 г; алей — 90 мл; разрыхляльнік — 10 г; крыху солі; цэдра 1 лімона; арэхі грэцкія — 100 г; карыца — 0,5 ч. л.; мускатны арэх — на кончыку нажа.*

Арэхі здрабняем блэндарам або нажом на кавалачкі.

Змешваем муку і аўсяныя шматкі, дадаём соль, разрыхляльнік, мускатны арэх і карыцу. Перамешваем сухую сумесь. Дадаём арэхі і зноў перамешваем.

Узбіваем яйкі з цукрам да пышнасці, уліваем алей і яшчэ раз добра ўзбіваем.

Яблыкі надзіраем на буйной тарцы, змешваем з цэдрай лімона і яечнай масай. Атрыманую масу выліваем у сухую і добра вымешваем да аднастайнасці.

Цеста раскладваем у формачкі для кексаў. Выпякаем пры 180 градусах каля 30-45 хвілін — усё залежыць ад вашай духоўкі.

КУЛІНАРНЫЯ ХІТРЫКІ

• Калі страве трэба надаць лёгкія часночныя ноткі, але вы пабойваецеся перабраць з пахам, натрыце посуд зубком часнаку, перш чым пакласці туды ежу.

• Дасведчаныя гаспадыні знойдуць дастойнае ўжыванне піву: гэты напой з соевым соусам стане цудоўным марынадам для мяса, а невялікая колькасць цёмнага піва, дададзенага пры тушэнні гародніны, зробіць страву больш вытанчанай на смак.

• Каб печань не была цвёрдай, саліце яе ў канцы гатавання.

ВАРТА ВЕДАЦЬ

БЕЛАЯ ПЕНА Ў СЛОІКУ З МЁДАМ

ШТО ГЭТА? МОЖНА ЕСЦІ ГЭТЫ МЁД?

Купіўшы мёд, праз нейкі час можна выявіць, што ў слоіку са згаданым прадуктам утварылася белая пена. Многіх тое палохае, бо яны не разумеюць, адкуль бярэцца такое ўтварэнне. Можа, мёд нянякасны ці тут ёсць нейкія дабаўкі? Можна яго наогул есці?

Насамрэч жа белая пена — натуральная мядовая глюкоза. Яе прысутнасць сведчыць, што мёд сыры і жывы, ён не падвяргаўся тэрмічнай апрацоўцы. Хуткасць утварэння такога «інею» ў слоіку залежыць ад колькасці глюкозы і фруктозы ў самім мёдзе. Мёд з белым налётам можна і трэба есці. Такі прадукт якасны, жывы і натуральны.

Але неабавязкова пасля куплі чакаць, пакуль у слоіку ўтворыцца «іней». Бо можна праверыць якасць мёду і іншымі спосабамі.

Якасны мёд вельмі густы, гэта добра відаць пры пераліванні ў слоік. Справа ў тым, што ён утрымлівае ўсяго 17-20 % вады, а літровы слоік неразведзенага мёду важыць амаль 1,5 кг.

Можна праверыць кансістэнцыю прадукту лыжкай ці палачкай. І калі мёд проста капае з лыжкі, то купляць яго не варта. Натуральны прадукт павінен цягнуцца тоненькай нітачкай.

Часам несумленныя прадаўцы дадаюць у мёд звычайны крухмал. Каб выявіць такую падробку, растварыце лыжку падазронага мёду ў шклянцы з цёплай вадой і капніце сюды ж пару кропляў ёду. Калі вада пачне сінець, значыць, у прадукт сапраўды дадавалі крухмал.

Натуральны прадукт ці падробка? Каб высветліць, трэба нагрэць кавалак дроту і апусціць у мёд. Калі дрот застанецца чыстым — мёд натуральны. Калі салодкая маса наліпне на метал, значыць, перад намі падробка.

Якасны мёд без сумніўных дабавак не будзе гарэць, плавіцца або змяняць колер пад уздзеяннем высокай тэмпературы. А таму для праверкі дастаткова капнуць яго на паперу і падпаліць. Але калі мёд мае карычневае адценне, значыць, пчол кармілі цукровым сіропам.

ПА ГНЯЗДУ ВІДАЦЬ, ЯКАЯ ПТУШКА (БЕЛАРУСКАЯ НАРОДНАЯ ПРЫМАЎКА).

БЕСПІЛОТНЫ І ЭЛЕКТРЫЧНЫ ТРАНСПАРТ: ШТО ПРАПАНУЮЦЬ БЕЛАРУСКІЯ ВУЧОНЫЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Сёння мы працуем з многімі прадпрыемствамі краіны ў сферы стварэння лічбавых двайнікоў. У нас досыць магутны камп'ютарны цэнтр, і мы займаемся там прамысловым дызайнам, распрацоўкай канструктарскай дакументацыі ў 3D-фармаце і віртуальнымі выпрабаваннямі. Вядома, гэтыя тэхналогіі нам спатрэбіліся ў засваенні новых сусветных трэндаў — электрычнага і беспілотнага транспарту, — адзначыў Сяргей Паддубка.

Нацыянальная акадэмія навук сумесна з Міністэрствам прамысловасці цяпер рэалізоўвае падпраграму «Развіццё электратранспарту» Дзяржпраграмы «Навукаёмістыя тэхналогіі і тэхніка» на 2021—2025 гады. «Сёння ў нас ёсць чым пахваліцца. Мы самастойна распрацавалі кампанентную базу для электратранспарту — сучасны электрарухавік, рэдуктарныя вузлы, сістэмы кіравання рухавікамі, батарэямі. І ўсё гэта робім або з нашымі прадпрыемствамі, або самастойна», — адзначыў гендырэктар інстытута.

Цяпер ажыццяўляецца некалькі праектаў. «Ужо створаны і выпрабаваны каркасна-панэльны электрамабіль. Мы адпрацавалі тэхналогіі стварэння аўтамабіляў такога тыпу. Сёлета па планах будзе завершана зборка лёгкага электрагрузавіка з каркасна-панэльнай канструкцыяй кабіны. А ў другім квартале бягучага года мы завяршылі праект з Мінскім аўтамабільным заводам — сумесна стварылі сярэднетанажны электрагрузавік. Дызайн таксама цалкам наш, абноўлены. Шасі там ад МАЗа, а ўся электроніка, увесь электрычны прывод — наша распрацоўка», — падкрэсліў Сяргей Паддубка.

«Усё гэта было б немагчыма стварыць, не маючы выпрабавальнай базы. У нас ёсць выпрабавальны палігон, на якім мы тэсціруем ужо сабраныя аўтамабілі. Ёсць і стэндавае абсталяванне для выпрабаванняў рухавікоў і батарэй», — дадаў гендырэктар інстытута.

У Беларусі імкнуцца да максімальнай лакалізацыі электратранспарту. «Лёгкі электрагрузавічок лакалізаваны ў частцы электрапрывода

і кабіны. А грузавік МАЗ амаль цалкам лакалізаваны, за выключэннем мікрачыпаў», — праінфармаваў Сяргей Паддубка.

Навукоўцы падзяліліся і планамі на будучыню. Так, сумесна з Мінскім аўтамабільным заводам распрацоўваецца электрычны смеццявоз. Ствараецца і электрычны аэрадромны аўтобус. Што датычыцца БелАЗа, там працуюць над электрычным самазвалам і над гібрыднай версіяй. «Падземныя машыны для горназдабыўной галіны — перспектыўная тэма. Акрамя таго, з «Амкадорам» ідуць перагаворы наконт пагрузной тэхнікі для ўнутрыскладскіх памяшканняў, гэта значыць тэхналагічных машын, — адзначыў Аляксандр Бялевіч. — Вельмі крытычным для аўтамабілебудаўнічых прадпрыемстваў з'яўляецца пытанне часу. Таму мы ўжо робім напрацоўкі па кампанентнай базе пад усе гэтыя праекты».

Калі ж мы ўбачым беларускія распрацоўкі ў сферы электратранспарту ў шырокім абароце? Варта заўважыць, што гарадскі транспарт — беларускія электробусы — ужо прадстаўлены ў вялікіх гарадах, у першую чаргу ў Мінску, а таксама ў многіх гарадах Расіі. «Што датычыцца вялікага электрагрузавіка, на гэты конт ёсць даручэнне ўрада. Напэўна, ужо налета мы збяром партыю з 10, як мяркуем, штук і запусцім у нашы лагістычныя цэнтры, — распавёў Сяргей Паддубка. — Дарэчы, цяпер у Беларусі некалькі тысяч электрамабіляў у прыватным карыстанні. Вядома, гэта легкавыя аўто. Там канкурэнцыя велізарная на сусветнай арэне. Таму, вядома, няпроста, але мы маем намер развіваць дадзены кірунак».

У сферы электратранспарту важнае і міжнароднае супрацоўніцтва. У прыватнасці, з расійскім «АўтаВАЗам».

БЕСПІЛОТНЫ ТРАНСПАРТ

— Сёння гэта сусветны трэнд. Летась мы анансавалі сумесную распрацоўку з МТЗ беспілотнага трактара. А сёлета запускаем праект з БелАЗам — беспілотны кар'ерны самазвал. Гэта таксама вельмі цікавая тэма, — канстатаваў Сяргей Паддубка.

Паводле яго слоў, першы крок — так званыя бязлюдныя тэхналогіі, работа ў закрытых тэхналагічных цыклах. «Прасцей адаптаваць беспілотныя тэхналогіі там, дзе мала людзей, таму што самае галоўнае — бяспека чалавека», — падкрэсліў гендырэктар інстытута.

«Сапраўды, сумяшчэнне работы чалавека і беспілотнай машыны — вельмі складаная задача. І адказнасць надзвычай высокая. Паводзіны чалавека могуць быць непрадказальнымі, адпаведна, сістэма не можа спрагназаваць узаемадзеянне. Таму ў першую чаргу аўтаматызуем працэсы, дзе можна падзяліць чалавека і машыну. Напрыклад, беспілотная тэхніка можа выконваць свае задачы ў закрытых аб'ектах — жывёлагадоўчых комплексах, збожжасховішчах», — дапоўніў Аляксандр Бялевіч.

Вучоныя растлумачылі, у чым асноўная цяжкасць. «Агульнагаспадарчыя работы на палях — гэта вельмі складаная задача з пункту гледжання кіравання, таму што навакольнае становішча варыятыўнае. Няпроста навучыць сістэму ездзіць у гэтых умовах. Спачатку сістэма павінна сабраць базу ведаў, навучыцца яе апрацоўваць, распазнаваць адпаведныя аб'екты, вобразы для прыняцця рашэнняў. Мы ўсе ведаем, як выглядае камень адносна зямлі, а сістэма гэтага не ведае, яе трэба навучыць. Як адрозніць чалавека ад дрэва — сістэма не ведае. Пакуль мы ўсе гэтыя функцыі не запраграмуем. З нашага пункту гледжання, рана выпускаць беспілотны трактар у полі», — мяркуюць яны.

Прадстаўнікі інстытута падкрэсліваюць: усе гэтыя задачы вырашаюцца, але не адразу, а ў сярэднетэрміновай перспектыве. Таму пакуль складана спрагназаваць, калі беспілотная сельгастэхніка выйдзе ў палі.

Навукоўцы прапрацоўваюць супрацоўніцтва і з Мінскім аўтамабільным заводам у галіне беспілотнага транспарту. У першую чаргу разглядаецца ўнутрыцэхавы транспарт. Машынабудаўнічыя прадпрыемствы маюць вельмі вялікія плошчы, праезд паміж цэхамі працяглы. На думку вучоных, тут так і напрошваецца аўтаматызацыя, перавод на беспілотны транспарт. Гэта перспектыўна і з пункту гледжання напрацоўкі кампетэнцый. Толькі вывучыўшы ўсе нюансы ў замкнёных прасторах, можна выпускаць беспілотны транспарт на дарогі агульнага карыстання.

Аляксандр Бялевіч выказаў здагадку, што беспілотная тэхніка ў будучыні з'явіцца ў першую чаргу не на гарадскіх магістралях, а на буйных трасах, дзе дастаткова палос для руху, больш-менш прадказальны трафік і дарожная абстаноўка. Але дакладных тэрмінаў вучоныя не называюць. Калі амбіцыйныя планы стануць рэальнасцю, пакажа час.

СПАРТЫЎНЫ ЭЛЕКТРАМАБІЛЬ

Нядаўна на Рэспубліканскім палігоне для выпрабаванняў мабільных машын Аб'яднанага інстытута машынабудавання НАН нашы вучоныя прадставілі першы спартыўны электрамабіль. З навінкай айчынных электрараспрацовак адным з першых азнаёміўся **міністр энергетыкі Віктар КАРАНКЕВІЧ.**

Па словах начальніка Навукова-інжынірынгавага цэнтра Аб'яднанага інстытута машынабудавання НАН Аляксандра Бялевіча, вага электракара складае больш за тону, а практычна ўся электроніка — уласнай вытворчасці. «Пакуль электрамабіль дасягае максімальнай хуткасці за шэсць секундаў, але наша мэтавая задача скараціць гэты час да чатырох секундаў», — адзначыў ён.

Мэта праекта па стварэнні спартыўнага электракара — тэсціраванне элементаў кампанентнай базы, распрацаваных у Інстытуце, дэманстрацыя кастамных узораў аўтакампанентнай базы для электратранспарту. «Каб беларускія аўтамабілі развіваліся, там павінны стаяць беларускія кампаненты. Нашы разліковая і выпрабавальная базы дазваляюць распрацоўваць адзінкавыя ўзоры такіх электрамабіляў з усімі неабходнымі тэстамі і разлікамі», — распавёў Аляксандр Бялевіч.

Дасведчаны ўзор першага спартыўнага электракара фактычна ручной зборкі — канструкцыя, кузаў і іншыя кампаненты тэхнікі выраблены індывідуальна. «Мы паказваем, што на базе гэтых кампанентаў можна рабіць не толькі грузавыя аўтамабілі і камерцыйны транспарт, але і адзінкавыя кастамныя машыны, — адзначыў начальнік Цэнтра. — Гэтым мы хочам прыцягнуць да навукі новае пакаленне, каб маладыя інжынеры бачылі перспектыву. Цяпер усе імкнуцца ў ІТ, але ў гэтай машыне інфармацыйных тэхналогій больш, чым у стандартных дадатках, якія распрацоўваюцца праграмістамі. Па сумарных ацэнках розных экспертаў, аб'ём кода ў электракарах перавышае яго наяўнасць у самалётах».

Першы беларускі спартыўны электрамабіль можа развіваць хуткасць да 120 кіламетраў у гадзіну, а яго разліковы прабег складае прыкладна 200 кіламетраў.

Данііл ХМЯЛЬНІЦКІ.

Дарэчы

Беспілотны трактар BELARUS прадстаўлены на выставе «Аграсалон» у Падмаскоўі

Больш за 10 беларускіх кампаній, у тым ліку МТЗ, Мінскі маторны завод, «Гомсельмаш», «Тэхмаш», Барысаўскі завод агрэгатаў і іншыя прадставілі гэтымі днямі сваю прадукцыю на міжнароднай спецыялізаванай выставе сельскагаспадарчай тэхнікі «Аграсалон-2022», якая праходзіць з 4 да 7 кастрычніка ў падмаскоўным Краснагорску, паведамілі БелТА ў прэс-службе пасольства Беларусі ў Расіі.

У дзень адкрыцця выставы яе наведаў пасол Беларусі ў Расіі Дзмітрый Крутой. Кіраўнік дыпмісіі азнаёміўся з перадавымі ўзорамі тэхнікі беларускіх прадпрыемстваў, у тым ліку з беспілотным трактарам BELARUS 3523і Мінскага трактарнага завода.

Стыхія

Халодны месяц верасень...

Верасень 2022 года стаў самым халодным за апошнія 20 гадоў. Аб гэтым карэспандэнту БелТА паведамілі ў Рэспубліканскім цэнтры па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

«Сярэдняя па Беларусі тэмпература паветра за верасень гэтага года склала плюс 10,4 градуса, што ніжэй за кліматычную норму на 2,3 градуса. Такім чынам, верасень бягучага года стаў самым халодным за апошнія 20 гадоў. Па ўсёй тэрыторыі краіны адзначалася адмоўная анамалія тэмпературы паветра, якая знаходзілася ў асноўным у межах ад 2 да 2,5 градуса. Па поўначы адмоўнае адхіленне дасягала 3 градусаў. У абласным разрэзе найбольшыя значэнні адмоўнай анамаліі сярэднямесячнай тэмпературы паветра зафіксаваны ў Гомельскай (2,5 градуса) і Гродзенскай абласцях (2,1 градуса)», — расказалі ў Белгідрамеце.

Першая дэкада верасня 2022 года была халоднай (на 4 градусы ніжэйшай за кліматычную норму) з сярэдняй тэмпературай паветра плюс 10,5 градуса. Другая і трэцяя дэкады верасня таксама былі халоднымі з адмоўнай анамаліяй тэмпературы паветра роўнай 1,6 і 1,3 градуса адпаведна.

Максімальная тэмпература паветра была адзначана днём 4 верасня на станцыі Брэст і склала плюс 21,7 градуса, а мінімальная — мінус 3,2 градуса — адзначана 9 верасня на станцыі Бабруйск.

«Што датычыцца ападкаў, то за месяц у сярэднім па Беларусі іх выпала 67,7 мм, або 125 працэнтаў ад кліматычнай нормы. Пры гэтым ападкі па тэрыторыі краіны распаўсюджваліся нераўнамерна. Адзначалася павелічэнне аб'ёму ападкаў з паўночнага захаду на паўднёвы ўсход ад 30 працэнтаў да 270 працэнтаў ад кліматычнай нормы адпаведна. Па абласцях больш за ўсё ападкаў адзначалася на тэрыторыі Гомельскай вобласці — у сярэднім 103,4 мм, што складае 200 працэнтаў ад нормы, а менш за ўсё — на тэрыторыі Гродзенскай вобласці. Там выпала 46 мм ападкаў, або 81 працэнт ад нормы», — адзначылі ў Белгідрамеце.

На працягу месяца ў некаторыя суткі назіраліся навальніцы, а ў начныя і раніцнія гадзіны згушчаліся туманы. У пятніцу, 23 верасня, на станцыі Беразіно выпаў град дыяметрам 3 мм. Акрамя таго, у верасні таксама адзначалася ўзмацненне скорасці ветру парывамі да 15 м/с і больш. Яго максімальная скорасць была адзначана 19 верасня на станцыі Вялікі Мяжнік і склала 21 м/с.

РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

«СЧАСТЛИВЫЙ СЛУЧАЙ. 5-й сезон. Тур 3»

Организатор Рекламной игры: Общество с ограниченной ответственностью «Джей Эс Джи». УНП 692070668.

Юридический адрес: организатора: 223018, Минский район, деревня Тарасово, ул. Рабочая, 2А-3, помещение 8.

Наименование Рекламной игры: «Счастливый случай. 5-й сезон. Тур 3»

Территория проведения: Торговые объекты розничной торговой сети «Остров чистоты», «Остров чистоты и вкуса», находящиеся на территории Республики Беларусь и интернет-магазины ostrov-shop.by, zht.by, zhs.by, zhi.by

Сроки проведения: 1 августа 2022 года – 14 октября 2022 года (включая срок выдачи выигрышей и опубликования результатов проведения Рекламной игры).

Сведения о регистрации рекламной игры: Свидетельство № 4209 от 11 июля 2022 года, выданное Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

Сведения о количестве участников Рекламной игры: 44324 человека.

Призовой фонд разыгран полностью.

Телефон горячей линии + 375293323959.

Победители:

Apple iPad 10.2" 2021 Wi-Fi 64GB, а также денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз:

Номер игрового кода	ФИО победителя
53886	Людмила Анатольевна Гасанова
58374	Константин Николаевич Цыгвинцев
8412	Роман Геннадьевич Еда
49859	Светлана Олеговна Базыленко
75493	Аксана Геннадьевна Ширяева

Xiaomi RedmiBook Pro 14 2021 Ryzen Edition, а также денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз:

Номер игрового кода	ФИО победителя
22009	Оксана Владимировна Есипёнок
53263	Надежда Леонидовна Руденя
28649	Екатерина Александровна Дударь
55733	Алексей Алексеевич Кажека
11790	Елена Сергеевна Поплавская

Смартфон Apple iPhone 13 Pro 256GB, а также денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз:

Номер игрового кода	ФИО победителя
80812	Аурика Ивановна Крамаренко
25156	Александра Александровна Карпушевич
47603	Леокадия Станиславовна Совастюк
72487	Евгений Александрович Гончарук
74459	Наталья Васильевна Шикуть

А/М КИА SELTOS кузов XWEE3811BNC008431, страна происхождения (производства) – Россия, а также денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз:

Номер игрового кода	ФИО победителя
81202	Татьяна Ивановна Сорокина

Центр Промышленной Оценки

• ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. www.cpo.by**
Продавец	**ОАО «СМТ №41» г. Сморгонь, Гродненская обл., г. Сморгонь, ул Гагарина, 24**
Оператор ЭТП	**ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46. www.ipmtorgi.by**

Предмет электронных торгов

Навес арматурный (здание нежилое),
инвентарный номер 443/С-14639, общ. пл. 1123,2, адрес: Гродненская обл., Сморгонский р-н, г. Сморгонь, ул. Железнодорожная, д. 34.

Составные части и принадлежности: одноэтажное железобетонное здание навеса (А1/п). ***Земельный участок*** общ. пл. 0,1401 га предоставлен на праве постоянного пользования для содержания и обслуживания навеса арматурного

Начальная цена – 93 282,55 бел. руб. (с НДС 20 %).
Шаг аукциона: **5 %** от текущей цены

Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях (BYN) перечисляется на р/с BYN BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», г. Минск, БИК BELBBY2X. УНП 191 021 390. Получатель платежа: ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 5 рабочих дней после электронных торгов. Продавец составляет и направляет договор для подписания победителю аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся приобрести предмет электронных торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета электронных торгов, такая оплата должна быть произведена в течение **10 (десяти) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения и оформления участия в электронных торгах

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by. Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, **штрафные санкции** прописаны в **соглашении** о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы» по адресу www.ipmtorgi.by. Страница лота по указанному адресу содержит также информацию о типе торгов и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение **5 %** от цены продажи лота в течение **3 рабочих дней** после проведения электронных торгов

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия

Извещение о проведении предыдущих электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» 26.07.2022

Дата и время начала и окончания торгов: 24.10.2022 с 11.00 до 13.00.
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема документов: заявки на участие в электронных торгах принимаются на ЭТП «ИПМ-Торги» по **21.10.2022 до 17.00**

Контактные данные	**Тел.: +375 17-280-36-37; +375 (29) 317-95-42; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by**

Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Предметы торгов

Лот № 1: капитальное строение с инвентарным номером 100/С-47718 (наименование: автогараж; назначение: здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т.ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции)), площадью 858,0 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Мотыкальский с/с, 73/9, 0,15 км севернее д. Старое Село, автогараж, на земельном участке с кадастровым номером 121283000001000089, площадью 0,2573 га

Обременение: наличие действующего договора аренды

Начальная цена, руб. (без учета НДС)	126 000,00	Размер задатка, руб.	12 600,00

Лот № 2: капитальное строение с инвентарным номером 100/С-72406 (наименование: мастерская для ремонта сельскохозяйственной техники; назначение: здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т. ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции)), площадью 704,9 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Мотыкальский с/с, 73/5.

Обременение: наличие действующего договора аренды

Начальная цена, руб. (без учета НДС)	116 000,00	Размер задатка, руб.	11 600,00

Продавец: ОАО «Селекционно-гибридный центр «Западный», Брестская обл., Брестский р-н, аг. Б. Мотыкалы, тел. 8 016 291 81 32.
Организатор торгов: Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Брест, ул. Наганова, 10-329, тел./факс 80162408701. Задаток вносится на расчетный счет Организатора аукциона. **Р/с для перечисления задатка:** BY32BAPB30127866600100000000, в ОАО «Белагропромбанк» ЦБУ № 116 в г. Брест, РД по Брестской области, код банка BAPBBY2X, УНП 201028245. **Условия продажи:** без условий. **Срок заключения договора купли-продажи:** не позднее 5 рабочих дней со дня проведения аукциона. **Условия оплаты:** согласно заключенному договору купли-продажи в течение 2 месяцев с даты заключения договора купли-продажи. **Информация о возмещении затрат:** участник аукциона, выигравший торги, оплачивает Продавцу НДС в размере 20 % от стоимости продажи объекта, а также в течение 3 рабочих дней со дня аукциона возмещает фактические затраты на организацию и проведение аукциона, включающие вознаграждение Организатора аукциона. **Срок возможного отказа от проведения аукциона:** не позднее чем за 3 календарных дня до наступления даты проведения аукциона

Аукцион состоится 21 октября 2022 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

Сведения о документах, которые необходимо предоставить для участия в аукционе, порядок, в соответствии с которым проводится аукцион, и иная информация содержатся на сайте Организатора аукциона **www.ocenkabrest.by**, а также можно узнать по телефонам: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00

Последний день приема заявлений – 20 октября 2022 г. до 17.00

Утерянное свидетельство о государственной регистрации Индивидуального предпринимателя СКОРОХОДА Антона Фёдоровича (УНП/регистрационный номер 790654822) **считать недействительным.**

Извещение о проведении повторного аукциона по продаже не завершенного строительством незаконсервированного жилого дома и земельного участка в аренду в г. Осиповичи Могилевской области

№ лота	Наименование объекта / адрес участка	Кадастровый номер, вид вещного права	Общая площадь (га)	Целевое назначение использования участка	Начальная цена предмета аукциона (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расходы по подготовке зем.-кадастр. документации, проведение оценки (руб.)	Описание незавершенного строительством жилого дома, дачи, его составных частей. Характеристика инженерных коммуникаций и сооружений на участке, в т.ч. ограничения и условия в его использовании	Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории
1	Не завершенный строительством незаконсервированный жилой дом по ул. Цветочной 11 в г. Осиповичи, (площадь застройки 80 м², готовность 10 %) и земельный участок	Земельный участок в аренду, срок аренды 99 лет, 724850100002003327	0,1170	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (код 1 09 02, земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме))	2 344,49 рублей, в том числе начальная цена не завершенного строительством незаконсервированного жилого дома – 686,01 руб., начальная цена права заключения договора аренды земельного участка – 1 658,48 руб.	450,00	2248,88	Не завершенный строительством незаконсервированный жилой дом-фундамент бетонный, износ конструктивных элементов – 80 %, площадь застройки – 80 м²	Определяется проектной документацией
Размер штрафа, уплачиваемый в случаях, определенных Положением о порядке продажи не завершенных строительством незаконсервированных жилых домов, дач с публичных торгов, утвержденных постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 23 марта 2018 г. № 220 и Указом Президента Республики Беларусь «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» от 05.05.2009 г. № 232									**3200,00 рублей**

Организатор аукционных торгов – УКПП «Архитектура» Могилевская обл., г. Осиповичи, ул. Сумченко, 33. Контактные телефоны: +3752235-66101, +375293999800, +375336075847	Задаток в размере до 20 % от начальной цены предмета аукциона (лота) перечисляется Осиповичскому районному исполнительному комитету на р/с № BY89AKBB36411165100057100000 в ОАО «АСБ Беларусбанк» ЦБУ № 722 BIC AKBBBY2X, УНП 700023235 (код платежа 40901). Задаток перечисляется в период подачи заявлений до момента регистрации участника

Условия проведения аукциона: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи не завершенных строительством незаконсервированных жилых домов, дач с публичных торгов, утвержденных постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 23 марта 2018 г. № 220 и состоится при наличии не менее двух участников. В аукционе могут участвовать граждане Республики Беларусь, иностранные граждане, лица без гражданства, индивидуальные предприниматели и юридические лица.

Перечень документов, представляемый участником аукциона до его начала: заявление на участие в аукционе; документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) с отметкой банка; гражданином – копия документа, содержащая его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Лицо, желающее принять участие в аукционе, обязано подписать с организатором торгов Соглашение, определяющее взаимные права и обязанности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Порядок осмотра объекта осуществляется участником аукциона по согласованию с организатором торгов.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на предоставление предмета аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %, обязан:

• в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся, в размере, определенном соответствующим протоколом аукционных торгов:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки внесения платы за земельный участок), возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения.

Информация о затратах, доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается на расчетный счет, указанный в протоколе о результатах аукциона, либо о признании аукциона несостоявшимся;

• не позднее двух рабочих дней после внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения), возмещения затрат на организацию и проведение аукциона в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, заключить договор аренды земельного участка с Осиповичским районным исполнительным комитетом;

• в течение двух месяцев со дня подписания договора аренды земельного участка в установленном порядке обратиться за государственной регистрацией прав на земельный участок, ограничений (обременений) прав на него в Осиповичское бюро Бобруйского филиала республиканского унитарного предприятия «Могилевское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру»;

• в двухмесячный срок со дня государственной регистрации возникновения права на земельный участок получить в установленном порядке разрешение на проведение проектно-изыскательских работ и в срок, не превышающий одного года, разработать строительный проект;

• соблюдать права и обязанности землевладельцев, землепользователей и собственников земельных участков, установленных Кодексом Республики Беларусь о земле;

• осуществлять всякое строительство, расширение, реконструкцию строений и сооружений в соответствии с законодательством;

• обеспечить использование земельного участка в соответствии с целевым назначением и условиями его предоставления;

• до занятия земельного участка осуществлять работы по наведению порядка на предоставленном земельном участке и его благоустройству в соответствии с требованиями земельного законодательства;

• осуществить строительство объекта в сроки, определенные законодательством.

Аукцион состоится 26 октября 2022 г. в 11.00 по адресу: г. Осиповичи, ул. Сумченко, 30, каб. № 29.
Заявки на участие в аукционе принимаются с 8.30 06.10.2022 г. до 16.30 24.10.2022 г. (перерыв с 13.00 до 14.00; вых.: суб., вс.) по адресу: г. Осиповичи, ул. Сумченко, 33, каб. 304.
Контактные телефоны: (+3752235) 66101, +375293999800, +375336075847. Сайты: www gki.gov.by, www.mogilev-region.gov by, www.osipovichi.gov.by

БТА БАНК

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2022 г.

Наименование банка: ЗАО «БТА Банк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2022	01.01.2022
1	2	3	4	5
1	**АКТИВЫ**			
2	Денежные средства	1101	10 393	7 987
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	30 830	30 828
5	Средства в банках	1104	57 464	25 257
6	Ценные бумаги	1105	67 101	79 973
7	Кредиты клиентам	1106	209 058	235 556
8	Производные финансовые активы	1107	-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	13 381	12 547
11	Доходные вложения в материальные активы	1110	-	-
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111	592	1 072
13	Отложенные налоговые активы	1112	-	-
14	Прочие активы	1113	3 643	1 789
15	ИТОГО активы	11	392 462	395 009
16	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**			
17	Средства Национального банка	1201	-	12 049
18	Средства банков	1202	65 029	31 448
19	Средства клиентов	1203	270 725	283 780
20	Ценные бумаги банка	1204	747	13 633
21	Производные финансовые обязательства	1205	-	14
22	Отложенные налоговые обязательства	1206	-	-
23	Прочие обязательства	1207	1 970	1 612
24	ВСЕГО обязательства	120	338 471	342 536
25	**СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**			
26	Уставный фонд	1211	24 747	24 747
27	Эмиссионный доход	1212	-	-
28	Резервный фонд	1213	1 524	1 462
29	Фонды переоценки статей баланса	1214	9 511	9 575
30	Накопленная прибыль	1215	18 209	16 689
31	ВСЕГО собственный капитал	121	53 991	52 473
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	392 462	395 009

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 октября 2022 г.

Наименование банка: ЗАО «БТА Банк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2022	01.10.2021
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	24 532	24 036
2	Процентные расходы	2012	17 463	17 159
3	Чистые процентные доходы	201	7 069	6 877
4	Комиссионные доходы	2021	4 719	6 248
5	Комиссионные расходы	2022	1 160	1 357
6	Чистые комиссионные доходы	202	3 559	4 891
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	(8)	(203)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	6 438	3 023
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	53	(76)
11	Чистые отчисления в резервы	207	5 686	3 745
12	Прочие доходы	208	1 660	1 319
13	Операционные расходы	209	11 077	10 579
14	Прочие расходы	210	437	569
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	1 571	938
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	-	1
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	1 571	937

И.о. Председателя Правления Кулевацкий Д.П.

Главный бухгалтер Падёнова Л.Б.

Дата подписания: 4 октября 2022 г.

УНП 807000701

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: **ЗАО «Белреализация»** (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, **BELTORGI.BY.**

Продавец: **Добрушское районное потребительское общество** (УНП 400005661) 247070, Гомельская обл., Добрушский р-н, г. п. Тереховка, ул. Вокзальная, 47, тел. (02333) 2-30-46, в лице ликвидатора Беланова Р.Н.

Повторные публичные торги в электронной форме будут проведены: **19 октября 2022 г. 09.00–17.00** на электронной торговой площадке **BELTORGI.BY.**

№ п/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, рублей без НДС
1	Автомобиль GAZ AFIK 3309, рег. № АА4695-3, 2006 г. в., тип грузовой специальный фургон, МКПП	2 500,00
2	Автомобиль UAZ-3962, рег. № ЕВ 5063, 2001 г. в., тип грузопассажирский фургон, МКПП	1 650,00
3	Автомобиль ВАЗ-21074, рег. № 2921 ВК-3, 2008 г. в., тип легковой седан, МКПП	1 350,00
4	Автомобиль ВАЗ-21074, рег. № 3993 ВІ-3, 2008 г. в., тип легковой седан, МКПП	1 350,00
5	Автомобиль ВАЗ-21070 045 01, рег. № 0666 АН-3, 2006 г. в., тип легковой седан, МКПП	1 250,00
6	Полуприцеп МАЗ 93866 041, рег. № 1235 ЕЕ, 2005 г. в., тип бортовой, количество осей 2	2 900,00
7	Полуприцеп К4 АМГ, рег. № 1786 АА-3, тип ТС – полуприцеп цистерна (муковоз), г. в. не определен (рама 1988 г. в.), вместимость 14,1 м³	2 850,00

Телефон для ознакомления и осмотра +375 (29) 690-00-10.

Для участия в торгах необходимо в срок с 07.10.2022 г. 09.00 по 18.10.2022 г. 17.00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «Сбер Банк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену за лот. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов оплатить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, аукционный сбор. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов: не позднее 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звязда» от 03.09.2022 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ по продаже недвижимого имущества

Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении повторных электронных торгов № **2022.Ч.002.00115** по продаже недвижимого имущества на электронной торговой площадке ETPVIT.BY, по адресу: https://etpvit.by.

Продавец: Открытое акционерное общество «Витебский приборостроительный завод», 210026, г. Витебск, ул. Гагарина, 4, тел. 8 (0212) 36-27-07.

Организатор, Оператор электронной торговой площадки ETPVIT.BY: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: +375 (212) 24-63-12, +375 (29) 510-07-63, +375 (44) 709-55-52, e-mail: vcm74@mail.ru, https://etpvit.by.

Дата и время проведения повторных торгов: 24.10.2022 в 09.00 (по времени на сервере ЭТП ETPVIT.BY).

Лот № 1. Капитальное строение с инвентарным номером 200/С-44392 площадью 2891,0 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Гагарина, 4, наименование – производственный корпус, назначение – здание специализированное для металлургического производства и металлообработки, находящееся на земельном участке с кадастровым номером 240100000001000497 площадью 3,9964 га по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Гагарина, 4 (общая долевая аренда), целевое назначения – земельный участок для обслуживания административно-производственных зданий и сооружений трубопроводного транспорта. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с законодательством.

Нач. цена: 65881,95 бел. руб. без учета НДС.

Задаток: 6588,19 бел. руб.

Электронные торги проводятся в соответствии с Регламентом организации и проведения электронных торгов по продаже имущества и имущественных прав на электронной торговой площадке коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга» «etpvit.by».

Для участия в электронных торгах необходимо ознакомиться с Регламентом, зарегистрироваться на ЭТП по электронному адресу https://etpvit.by, внести задаток и подать документы на участие в торгах согласно информации об электронных торгах, размещенной на сайте ЭТП.

Срок внесения задатка и время окончания приема заявлений с прилагаемыми документами: до 16.00 21.10.2022. Сумма задатка перечисляется оператору электронных торгов на р/с: № BY93MTBK3012000109 3300066782 ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК MTBKBY22, УНП 390477566. Получатель – ККУП «Витебский областной центр маркетинга».

Условия повторных электронных торгов: Победитель эл. торгов (претендент на покупку) обязан: в течение 10 (десяти) раб. дней с даты проведения электронных торгов возместить затраты на организацию и проведение электронных торгов, расходы Доверителя на проведение независимой оценки (322,70 бел. руб. с НДС 20 %) и на проведение независимой экспертизы внутренней оценки (338,64 бел. руб. с НДС 20 %), оплатить услуги Оператора ЭТП согласно прейскуранту, размещенному на сайте ЭТП; подписать договор купли-продажи предмета электронных торгов в течение 11 (одиннадцати) рабочих дней со дня проведения электронных торгов, оплатить предмет электронных торгов в порядке и сроки, установленные договором купли-продажи, оплатить НДС в размере 20 % сверх цены продажи предмета электронных торгов. С подробной информацией о предмете электронных торгов, порядке участия и оформления документов для участия в электронных торгах можно ознакомиться на сайте ЭТП ETPVIT.BY, по электронному адресу: https://etpvit.by, в разделе: недвижимое имущество. Организатор электронных торгов имеет право отказаться от проведения электронных торгов в любое время, но не позднее чем за три календарных дня до наступления даты их проведения. Ознакомиться с предметом электронных торгов можно в рабочие дни по предварительному согласованию с Продавцом по тел.: Позняк Светлана Георгиевна, +375 (33) 317 50 00.

ООО «Фрондера» в газете «Звязда» № 193 (29815) от 01.10.2022 было размещено объявление о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Вилейский райагросервис», назначенного на 17.10.2022 в 14.30. Торги в отношении Лотов №№ 32–63 **состоятся 3 ноября 2022 года в 14.30** (регистрация с 14.00 до 14.25). Срок приема заявлений и оплаты задатка: **с 10.00 03.10.2022 до 16.00 01.11.2022.** Подробнее о торгах по телефону +375293042560.

УНП 600010756

Сёння — дзень архівіста

КАЛІ ГАВОРАЦЬ ДАКУМЕНТЫ...

Дзяржава ва ўсе часы ўдзяляла ўвагу і аказвала ўсебаковую дапамогу архіўным органам і ўстановам. Характэрна, што ў найскладанейшы пасляваенны перыяд аднаўлення народнай гаспадаркі краіны, 14 чэрвеня 1949 года, Савет Міністраў Беларускай ССР прыняў пастанову № 800 «Аб мерапрыемствах па ўпарадкаванні дакументальных матэрыялаў Дзяржаўнага архіўнага фонду БССР», якой прадугледжваліся мерапрыемствы па забеспячэнні поўнай захаванасці дакументальных матэрыялаў Дзяржаўнага архіўнага фонду, пачынаючы ад выдзялення памяшканняў і абсталявання, упарадкавання дакументальных матэрыялаў, выдання даведнікаў і заканчваючы прапановамі па ўвядзенні ў штат дваццаці васьмі выканкамаў раённых Саветаў дэпутатаў пасады загадчыка архіва.

Флагман у сістэме архіваў Беларусі — Нацыянальны архіў Рэспублікі Беларусь. Дакументы, якія захоўваюцца ў Нацыянальным архіве, ахопліваюць перыяд з 1917 года да цяперашняга часу (акрамя таго, ёсць асобныя дакументы XVII, канца XIX — пачатку XX стагоддзя). Нацыянальны архіў — найбуйнейшы захавальнік дакументаў па гісторыі партызанскага руху і падпольнай барацьбы на акупаванай тэрыторыі Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. На захоўванні знаходзяцца фонды партыйных, дзяржаўных, грамадскіх дзеячаў, а таксама вучоных Беларусі.

Дырэктар Нацыянальнага архіва Андрэй ДЗЕМЯНЮК расказаў: «Штогод на пастаяннае захоўванне паступае каля 15000 адзінак. Усяго крыніцамі камплектавання Нацыянальнага архіва з'яўляецца каля 300 арганізацый. На сённяшні дзень на захоўванні ў архіве знаходзіцца больш за 1 185 000 адзінак захоўвання».

Да прафесійнага свята супрацоўнікі архіва падышлі не з пустымі рукамі, расказаў яго кіраўнік. Сёлета скончылі публікацыю шасцітомнага дакументальнага праекта з серыі «Без тэрміну даўнасці. Беларусь» аб злачынствах нацыстаў і іх памагатых супраць мірнага насельніцтва Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

Рэалізоўваюцца і іншыя цікавыя і важныя праекты: электроннае выданне «Новая эканамічная палітыка ў БССР: сельская гаспадарка»; у рамках сумеснага беларуска-расійскага праекта, прысвечанага аднаўленню народнай гаспадаркі БССР у 1943—1950 гг., сёлета плануецца выдаць кнігу аб аднаўленні сельскай гаспадаркі БССР у 1946—1950 гг.; зборнік дакументаў «Халакост у Беларусі: трагедыя і памяць».

Віктар ІВАНЧЫКАЎ, фота аўтара.

Крынічка

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Што рабіць з клубніцамі восенню,

каб наступным летам сабраць добры ўраджай?

Восень — не нагода расслабляцца. Нават калі гаворка ідзе пра клубніцы, ураджай якіх мы сабралі яшчэ ў першай палове лета. Даглядаць гэту культуру трэба не толькі вясной і летам, ільвіная доля ўсіх працэдур прыпадае на восень. Ад таго, як вы паставіцеся цяпер, непасрэдна залежыць колькасць і якасць ураджаю на будучы год. Што рабіць?

1. Уборка градак. Пад «уборкай» маецца на ўвазе выдаленне смецця, пустазельнай травы, маладых парасткаў, якія не паспелі своечасова абрэзаць, і яны ўжо ўраслі ў зямлю. Дагледжаны, ахайны ўчастак не толькі выглядае хораша, гэта яшчэ і эфектыўная прафілактыка з'яўлення шкоднікаў і ўсялякіх захворванняў. Прапаліце градкі, абганіце разетачкі, навядзіце прыгажосць на дзялянцы.

2. Паралельна з выдаленнем парасткаў можна правесці прафілактычнае абразанне старых пажоўклых або пашкоджаных лістоў. Некаторыя і зусім скошваюць лістоту ў восень, такім чынам абнаўляючы разеткі, якія растуць. Але калі на працягу сезона клубніцы нічым не хварэлі і іх не даймалі разнастайныя «госці» накшталт даўганосікаў, то скошваць лістоту патрэбы няма.

3. Пасля навядзення прыгажосці можна правесці прафілактычную апрацоўку клубнічніку ад захворванняў і шкоднікаў. Правядзіце апырскванне любымі прыдатнымі прэпаратамі (фітаспарын, бардоская сумесь — ад грыбкоў, фітаверм — ад кляшчоў) з інтэрвалам у тыдзень. Для апрацоўкі выбіраюць ясны пагодлівы зацішны дзень.

4. Яшчэ адзін неабходны крок, які трэба зрабіць увосень, — унесці ўгнаенні. Добра падыдуць фабрычныя фосфарна-калійныя саставы. Выбірайце тыя, што з пометкай «для пладова-ягадных культур» і «восеньскае». У іх змяшчаюцца ўсе неабходныя клубніцам элементы і рэчывы.

5. Падрыхтоўка клубнічніку да зімоўкі стане завяршальным крокам восеньскага догляду ягадніку. Замульчыруйце ўчастак лапкамі, пілавіннем, лісцем, саломай. З першым снегам не лішнім будзе накідаць сняжку на клубнічныя градкі — усе ведаюць уласцівасць снежнага «футра» ўтрымліваць цяпло.

Правілы захоўвання яблыкаў

Як вядома, сабраць ураджай — толькі палова справы, важна яго захаваць. У поўнай меры гэта датычыцца яблыкаў, далікатная мякаць якіх патрабуе асаблівага падыходу.

Мінімум кантакту. Для звычайнага захоўвання адбірайце толькі ідэальныя яблыкі, без любых слядоў. Збірайце яблыкі толькі ўручную і адразу ж кладзіце ў скрыні, імкнучыся нават мінімальна дакранацца і не пашкоджваць васковы налёт на іх.

Тара. Не захоўвайце яблыкі навалам у шчыльных скрынях. Ідэальная скрыня — гэта невялікая ёмістасць, дзе плады ляжаць у адзін рад, ледзь датыкаючыся. Тара павінна праветрывацца.

«Суседзі». Яблыкі вылучаюць этылен, які псуе блізкія плады, асабліва гэта датычыцца морквы, буракоў і бульбы. Таксама не захоўвайце яблыкі побач з гароднінай і травамі, якія моцна пахнуць.

Тэмпература. Найважнейшы фактар. Аптымальная яна ад 0 да 5 градусаў цяпла, магчымае паніжэнне на пару градусаў. Вільготнасць — 85-90 % пры добрай вентыляцыі і цыркуляцыі паветра.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	7.20	18.34	11.14
Віцебск —	7.11	18.22	11.11
Магілёў —	7.10	18.24	11.14
Гомель —	7.06	18.22	11.16
Гродна —	7.35	18.49	11.14
Брэст —	7.35	18.51	11.16

Месяц

Першая квадра 3 кастрычніка.
Месяц у сузор'і Рыб.

Імяніны

Пр. *Іраіды, Андрэя, Івана, Інакенція, Пятра.*
К. *Ганны, Арнольда, Артура, Браніслава.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

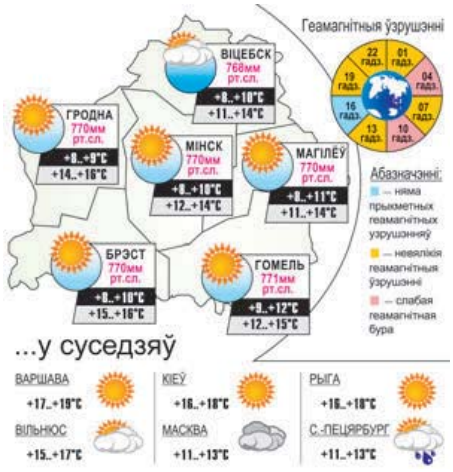

Даты | Падзеі | Людзі

6 КАСТРЫЧНІКА

У краіне

1762 год — гораду Мядзелю было дадзена Магдэбургскае права і дазвол на чатыры штогадовыя кірмашы.

1818 год — нарадзіўся Сяргей Канстанцінавіч Заранка, рускі жывапісец і педагог, ураджэнец вёскі Ляды цяперашняга Дубровенскага раёна. Акадэмік Пецярбургскай акадэміі мастацтваў, прафесар. Аўтар партрэтаў А. Венецыянава, княгіні Трубяцкой і іншых. Садзейнічаў развіццю беларускага мастацтва, аказваў дапамогу маладым мастакам — ураджэнцам Беларусі.

1876 год — нарадзіўся (в. Асташын, цяпер у Навагрудскім раёне) Ян Булгак, беларускі і польскі этнограф, фальклярыст, майстар мастацкай краязнаўчай фатаграфіі. У 1919—1939 гадах кіраўнік лабараторыі мастацкай фатаграфіі пры Віленскім універсітэце. Заснавальнік і старшыня Віленскага фотаклуба, Польскага фатаграфічнага таварыства. Апублікаваў вялікую колькасць здымкаў беларускіх краявідаў, вёсак, гаспадарчых пабудоў, тыпаў сялян з розных этнаграфічных рэгіёнаў Беларусі. Фотатэка і калекцыя яго здымкаў (каля 10 тысяч) згарэла ў 1944 годзе.

1908 год — нарадзіўся (в. Скорычы, цяпер у Капыльскім раёне) Алесь Мілюць, беларускі паэт. Асноўныя матывы яго вершаў — пратэст супраць сацыяльнай і нацыянальнай варожасці («Бярозы»), паэтызацыя маральнага ўдасканалення чалавека («Мой ідэал»), апяванне прыгажосці роднага краю («Вясною»). Загінуў у 1944 годзе на фронце.

У свеце

1536 год — за ерась спалены на вогнішчы англійскі рэлігійны рэфарматар, перакладчык Бібліі на англійскую мову Уільям Ціндэйл.

1769 год — англійскі мараплавец Джэймс Кук высадзіўся на берагах Новай Зеландыі.

1920 год — у Крамлі сустрэліся англійскі пісьменнік-фантаст Герберт Уэлс і Уладзімір Ільіч Ленін. Больш за ўсё госця зацікавіў план электрыфікацыі бальшавіцкай Расіі. Аб сваім падарожжы па РСФСР Уэлс напісаў кнігу, прысвяціўшы гутарцы з Ленінам асобны раздзел. «...Дзесяць тысяч крыжоў маскоўскіх цэркваў усё яшчэ зіхацяць на сонцы. На крамлёўскіх вежах па-ранейшаму распасціраюць крылы імператарскія арлы. Бальшавікі ці занадта занятыя іншымі справамі, ці проста не звяртаюць на іх увагі. Цэрквы адкрытыя; натоўпы тых, хто моліцца, старанна прыкладваюцца да абразоў, жабракам усё яшчэ часам удаецца выпрасіць міласціну», — апісваў Уэлс свае ўражанні ад тагачаснай савецкай сталіцы. Сам Ленін, калі верыць Льву Троцкаму, аціў пісьменніка даволі скептычна. Праз 14 гадоў Уэлс вярнуўся ў Маскву для гутаркі са Сталіным.

1922 год — пленум ЦК РКП(б) прыняў пастанову аб форме аб'яднання савецкіх рэспублік.

1927 год — на экраны Нью-Ёрка выйшаў першы ў свеце поўнаметражны гукавы фільм «Спявак джаза» з удзелам акцёра і спевака Эла Джолсана. З'яўленне гэтай карціны зрабіла пераварот у сусветным кіно.

1973 год — пачатак Кастрычніцкай арабаізраільскай вайны або вайны Суднага дня — ваенны канфлікт паміж кааліцыяй арабскіх дзяржаў з аднаго боку і Ізраілем з другога, які адбываўся з 6 да 23 кастрычніка 1973 года. Перадумовай канфлікту стала жаданне Егіпта і Сірыі вярнуць тэрыторыі, страчаныя падчас Шасцідзённай вайны ў 1967 годзе.

Так гаварыў...

ДЖОРДЖ БЕРНАРД ШОУ:

«Нястача грошай — корань любога зла».

УСМІХНЕМСЯ

У глыбіні душы ўсе людзі добрыя. Проста ў кожнага глыбіня розная...

Муж з жонкай купілі цяпліцу на дачу. Служба дастаўкі прывозіць яе ім на ўчастак.

Муж пытаецца ў кіроўцы:

— Паважаны, а як доўга яе збіраць?

Вадзіла (пажылы мужычок):

— Мы з напарнікам збяром за пару гадзін, а вы (агледзеў абаіх з ухмылкай) — ад двух дзён і да разводу!

Футбаліст хваліцца жонцы:

— Я сёння забіў два галы!

— Малайчына! А з якім лікам гульня скончылася?

— 1:1...

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчанне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

прыём рэкламы тэл./факс: 311 17 27,

e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, праспект Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 2578.

Нумар падпісаны ў 19.30 5 кастрычніка 2022 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12